

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones et hymni - Cod. Aug. perg. 244

[S.l.], [10./11. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-14261](#)

Ag. Ieronim
prote be te
V. m. prote
v. v. ag. d. le. Mavro

CCXLV.

Reichenau CCXLIV.

Emo bñj Jo de assūptio^e marie

1

INCIPIT SERMO BEATI HIRONIMI AD
PAULAM ETSU MATERIS VIRGINIS.⁸
DE ASSUMPTIONE SCÆ MARIAE
MATRIS DÑI NRI IHTI

OGITIS ME O PAULÀ ET
eustochium. immo caritas
xpi me compellit. qui uobis dudu
tractatib. loqui consueueram. ut no
uo loquendi genere. scis que uobiscum
degunt virginib. Latino utentes elo
quio. exhortationis grā. sermonem
faciam de assumptione beatæ et glo
riosæ semp virginis MARIAE. mo
re eorum qui declamatorie in aec
clesiis solent loqui ad populum.

Q d'utiq. genus docendi. necd^m atti

lib mon augustinus

geram. Sed quia negare nequeo quicqd
in iungitis nimia uia deuictus dilectione.
experiar quae hortamini affectu. infantū
more balbutientium. qui quetumq. audir
erint fari gestiunt. cum nec dum possint
ad plenū uerba formare; Maxime.
quia ppter simpliciores quosq. id me
de promere compellitis. ut habeant ser
mone latino. quib. se occupent laudib.
ex eadē die. quib. ue diuinis uacent let
tionib. pfectū. cum & eādem in multis
festiuitatib. multorum scōrum patrum
studia miro cuderint eloquio. quae de
hac quaedam uberiū ubiq. inscriptu
ris diuinis praedicata leguntur. Qd enī
alia^{ud} sonant euangelia. nisi nascentem
dñm ex maria uirgine. & omnia eius

incrementa quo usq. fuit in mundo dum
taxat diuinis efferunt p̄ coniis. Porro ab
scī euangelii exordio gabrielem archangelū
colloquem mariae audisti. & deinceps
reliqua omnia plenius audisti. Ad pre-
sepe quoq. o paula te teste nato puerō
multitudinem angelorum intercrepus-
dia noui partus. & querelas nescii plo-
ratus. p̄ fescenninis glā in excelsis dō & in
terra pax hominib. bonae uoluntatis
cantantem audisti. & radiantem stellam
uidisti. pastorib. insuper euangeli hantib.
credidisti. magos preterea tria deferen-
tes munera. in uisione beatis oculis con-
spexisti. I psa eadē munera. bene intelle-
gendo uotis omnib. fide dō optulisti. Nā
& cum eisdē magis dñm puerū in p̄ sepi-

adorasti. Sed forte conquesca me delatorem
qd te pdiderim clamabis. Ad qd ego. Si ceda
tum esse uolebas teste conscientia mihi nar
rare ante presepium ubi plurimum lacrima
ta es nondeberes. Quod ut uerum fatear. xp̄i
preconia & iā si uoluero adiuratus neq̄ tuas
laudes omnino tacere queo. Idcirco tuae
te interrogent filiae. quas lacte nutris tuea
melius reserabis. quae nescio si per speciem
aliquā certe aut in spū uidisti; Unde uos o
filie. pulsate matrem p̄cib. pulsate ad ostiū
in uitantis amici. si quomodo tandem uobis
aperiantur. quae reserata sunt matri. Verū
dehis qd plusadicam. Omnia saluatoris
gesta. & beatae mariae obsequia. nec non
actus uitae ex euangelio didicistis. Et nunc
qd superē. ut ab aliquo doctore requi

ratis. De assumptione tamen eius. qua.
liter assumpta ē. quia id uīra de poscit in
tentio. presentia absens scribere uobis cura
ui. quale absentia presens deuotus optuli.
ut habeat sc̄m collegium ūrm. indietan
tiae sollempnitatis munus latini sermo
nis. in quo discat tenera infantia lactis
experiri dulcedinem. & de exiguis exi
mia cogitare. qualit̄ fauente dō. per sin
gulos annos tota haec dies expendatur
in laudem. & cum gaudio celebret. Ne
forte si uenerit uestris in manib. illud
apocriphum. de transitu eiusdē uirginis.
dubia proceris recipiatis. Qd̄ multi la
tinorum pietatis amore. studio legendi
carius amplectuntur. preserum exhibicū
nihil aliud experiri potē pcerto. nisi

quod hodierna die gloria migravit acor
pore. Monstratur autem sepulcrum eius. cer
nentib. nobis usq. ad presens. in uallis iosaphat
medio. quae uallise intermontem syon &
montem oliueti posita. quam & tu o paula
oculis aspexisti. ubi in eius honore fabri
cata est a ecclesia. miro lapideo tabulato.
in qua sepulta fuisse. ut scire potestis. ab
omnib. ibidem predicatur. Sed nunc ua
ciuum esse cernentib. ostenditur. Itaec idcir
co dixerim. quia multi nostrorum dubitant.
utrum assumpta fuerit simul cum corpore.
an obierit relicto corpore. Quomodo au
tem uel quo tempore. aut aquib. personis.
scissimum corpus eius inde ablatum fue
rit. uel ubi transpositum. utrumque re
surrexerit nescitur. Quāuis nonnulli

4

astūere uelint eam iam resuscitatum & beatam
cum xp̄o in mortalitate immortalitate in
celestib. uestiri. Qđ & de beato iohanne
euangelista eius ministro. cui uirginia xp̄o
uirgo commissa ē plurimi asseuerant. quia
in sepulcro eius ut fertur non nisi manna
inuenitur. quae & scaturire cernitur. Ne
rum tamen qđ horum ueriuscenseat ambi
gimus. melius tamen dō totum cui nihil im
possibile ē committimus. quam aliud teme
re definire uelimus auctoritate n̄ra. qđ non
probamus. sicuti & debis quos cum dñō
teste euangelio resurrexisse credi. Sed
utrum redierint interrae puluerem cer
tum non habemus. Nisi qđ legimus quia
multa corpora sc̄orum qui dormierant
surrexerunt. ac uenerunt in sc̄am ciuitatē

scilicet hierusalem et apparuerunt mul-
tis; De quibus pfecto non nulli doctorum
senserunt. etiam & insuis reliquerunt
scriptis. quod iam in illis ppetua sit com-
pleta resurrectio; fatent enim. qd ueri tes-
tes non essent. nisi & uera eorum esset
resurrectio. Unde & beatus petrus dixisse
legit. cum dedauid loqueretur in testimoniu-
m. Et sepulcrum inquit eius apud nos. qua-
si non sit ausus dicere. quod ipse aut cor-
pus eius apud nos est. sed tantum sepulcrum
quo conditus fuerat. Hinc aiunt resurrexis-
se et ipsum cum ceteris scis. et ideo uacu-
um remansisse monumentum. ut nunc
beatiae MARIAE cernitur. Quod sane factum.
& dealius quib libet locis scripturarum
firmare conantur. quod hi iam cum

5

xcpo regnent resuscitati in aeterna societate;
Quod quia dō nihil ē impossibile nec nos de-
beata maria factum abnuimus quamquam
ppter cautelam salua fide pio magis desi-
derio opinari oporteat quā in consuite de-
finire qđ sine periculo nescitur Unde de-
his ex quib certi sumus tantisp loquamur
ad exhortationem uīram qualicumq sermo-
ne ad edificationē & laudē nominis dī ut
& religio conseruetur p famulatu et de uo-
tio augeat p affectu Qm haec ē uirgo quae
sola interēmit uniuersam hereticam prauita-
tem sola sit post dī quae nos confirmet
in omni ueritate suisq commendet meritis
& precib auxiliēt ut & ipsi digni inueniam
in eius laudib; Qd si quaerit post ascensio-
nem dñi qui degerit unum pro certo ē quia

uirgo sc̄ā corpore ac mente permanſit; Quā
sane angelus gabrihel ac si caeleſtis parany
phus intactam custodiuit. & iohannes ap̄lus
atq; euangelista cui xp̄f seam de cruce com
misit. uirgo uirginem seruauit. ſuisq; deſer
uiuit obsequiis. Non quod eximius ille ſcō
rum chorus ap̄lorum eam deſeruerit. int̄
quos post resurrectionē intrans et exiens.

familiarius contulit de xp̄i incarnatione.

Tantos siquidē uerius. quanto ab initio pleni
us p sp̄m ſcm cuncta didicerat. & per ſpex
erat oculis uniuersa licet & ap̄li p eundem
ſcm omnia cognouerit. et in omnem edoc
ti per uenerint ueritatem; Quam sane bea
tam uirginem. & si omnes uenerati ſint
discipuli eiusq; famulabant officio dilecti
onis. iohannes tamen amplius ac ſpecialius.

usq ad finem uitae qui sibi commissam acce
 pit insua quasi matrem filius cui benignus
 magister de cruce. Mulier inquit ecce filius
 tuus. Addiscipulū autē ecce mater tua. ut uir
 go uirgini cohereret. ut deseruīret officiosissi
 me cura adoptionis. Non enim pudicissima
 uirginitas alicui discipulorum rectius quam
 uirgini commendat. ut eēt ad inuicē gratia
 societas. & floridus aspectus nec non et ue
 nustus conuersandi uernans alternatim
 pudicitiarum splendor decoratus. Una siquid
 em uirtus in ambob. uirginitatis. sed altera
 p portio in maria. Altera siquidē quia secun
 dior. sed ipsa. Ipsa uero. sed altera quia & si
 ipsa eademq. incorruptio. tamen fecunditas
 integratis longe gloriosior quā uirginitas.
 Idcirco & fecunditas in illa tota dīficata est.

& uirginitas. Alioquin nusquam scđm natu
ram nascendi. uirginitas ubi fecunditas p̄dicat̄.
neq; fecunditas. ubi uirginitas integra conser
uatur. Ideoq; totum superexcellit de illa
quaedicunt̄ quia sunt diuina atq; ineffabi
lia. Unde uirginitas & fecunditas prolis su
pereminens nouitasē. quamquam huma
num cernatur excarne qđ nascit̄. Verum
tamen et si magnificentior multum uirgini
tas in maria propter grāe excellentiam. una
timen integritas carnis & una uirtus. que
ad inuicem quasi cognata sociat̄. Hinc quoq;
iohannes quicqd ē qđ maria genuit. euan
geliū hando suo commendat eloquio. Uerbū
qđ in principio erat. & uerbū erat apud dñm
& dñserat uerbum. Hoc quippe uerbum
qđ erat in principio apud dñm. & dñserat

uerbum. I psū dñm genuit beata & glorioſa uirgo
 maria ex ſe carnem factum. Idcirco & uirgini
 tas longe ſacrator. & ſecunditas ut ita dicam
 multo ineffabilior. quam ſuo potuerit ille
 explicare eloquio. Uerum tamen quanto uir
 ginitas cognati or uirginitati. tanto beatus euān
 gelista ceteris excellentior & uicinior uerbo:
 Ideo quicqđ ē qđ uirgo genuit. totum p̄ ut
 potuit homo. per ſp̄m ſcm nobis reſerauit
 manifeſtiuſ & docuit; C aeterum ad exemplū
 humanae uitae conuersatio eius poſt ascensi
 onem xp̄i generaliter cum ap̄lissuit quo uſq;
 diſperguntur ſicuti lucas meminit dicens.
 Q d̄ regreſſi quidē amonte oliueti. hieſo
 limam uenerunt. & ascenderunt in cae
 naculum. ubi manebant petrus & iohan
 nes. iacobus & andreas. philippus & thomas.

bartholomeus & matheus. iacobus alpheus & symon
helotes & iudas iacobi. Hi omnes inquit erant p
seuerantes unanimiter in oratione cum mulieribus
& maria matre dñi & fratrib. eius. Ecce ihsu ascen
dente: cum quib. uirgo uacat in scola uirtutum.
& meditatur in lege mandatorum dñi. ut et ipsa
sit forma disciplinae xp̄i. et exemplū perfectio
nis uirginib. Conuersat̄ autem cum testib. sc̄ae re
surrectionis & ipsa testis. Conuersat̄ autem cum
senatorib. caeli. infra curiam paradysi. sub sp̄s
sc̄i disciplina. & magisterio totius diuinæ ma
iestatis. Inuenit̄ prima inter primas summi
regis cohortes. quorum uita non erat iam de
terrī. in quib. xp̄s preliabat̄ sed decelis. Hinc
ascendēt̄ leguntur in caenaculum. quo pascha
dignissime caeb̄at̄. Ibi quippe manebant cū
maria matre ihsu. unanimit̄ aspirati in carita

te perseverantes in oratione donet induerentur
 uirtute exalto; Caeperant enim iam orare qui
 dudum cum dño conuersantes uirtutib. & mira
 culis poscebat. Et bene p seuerantes in oratione nihil
 hesitantes donet acciperent munera sp̄s sc̄i quae
 poscebat; Quos et uos o filie imitamini quae
 in scola xp̄i p manere nouistis p seuerate in oratio
 nib. unanimiter uiuentes quo usq. intrare pos
 sitis gaudia aeternae uitiae quo beata virgo feliciter
 hodie introiuit alternantib. hymnidicis
 angelorum choris. Infra pascua aeternae uiri
 ditatis ubi una societas omnium supernorum
 ubi dulcis sollempnitas angelorum ubi post
 labores & erumnas felix & suauis refectio ani
 marum hodie namq. gloria semper virgo
 caelos ascendit rogo gaudete quia ut ita fatear
 ineffabiliter sublimata cum xp̄o regnat in ae

ternum. **R**egina mundi. hodie dicitur. & de
presenti seculo nequam eripit. Iterum dico
gaudete. quia secuta desua immarcescibili gla.
ad caeli iam puenit palatum; Exultate in qua
ac gaudete. & laetetur omnis orbis. quia hodie
nobis omnibus eius interuenientibus meritis salus
aucta est. Uobis quoq. diligentibus eam. honor &
uirtus. una cum reliquis uirginibus. sacris am
plior prestat & gra; Idcirco dilectissime. lae
tamini & laudate. quia si dñm ore prophetico
insatis suis laudare iubemur. multo magis eu
in hac celebritate. beatae uirginis matris eius.
oportet cum hymnis & canticis diligentius ex
tollere. & dignis dō iubilare p̄ conus. ac misti
cis honorare munieribus. Nulli dubium. quum
totum ad gloriam laudis eius pertineat. t. quicqd
digne genitrici suae impensum fuerit

ac sollemniter; Ex quo timet satis & ualde
pertimesco. dum uincipio parere prosec
tib;. ne forte sicut improb. ita & indignus
laudator inueniar. perfecto cum nec scitas nec
facundia subpedinet. ut beatam et gloriosam
uirginem digne laudare queam. quoniam
ut uerum fatear. quicquid humanis dici
potest uerbis. minus est alauda caeli. qua
diuinis & angelicis excellentius predicata
& laudata preconius; A prophetis quidem pre
nuntiata. a patriarchis figuris & enigma
tibus presignata. ab euangelistis exhibita.
ab angelo uenerabilitate officiosissime
salutata; Preterea qualis et quanta esset.
ab eodem diuinit declaratur cum ait;
Ave maria gratia plena. dominus tecum.
benedicta tu in mulieribus. Talibus namque

decebat uirginem oppignerare munerib. ut
esset grā plena quae dedit caelis gloriam.
terris dñm pacemq. refudit. fidem gentibus.
finem uicis. uitiae ordinem. morib. disciplinā.
Et bene angelus ad uirginē mitit quia sem
perē angelis cognata uirginitas; Profecto
in carne preter carnem uiuere: non terre
na uitiae. sed caelestis; Unde in carne ange
licam glām adquirere. maiusē meritis
quam habere; Esse enim angelum. felici
tatis ē. esse uero uirginē uirtutis. dum hoc
obtinere uiribus nititur cum grā. qđ habet
angelus ex natura; Utrumq. tamen. et es
se uirginem uel angelum. diuini mune
ris ē officium non humanum; Ave in
quit grā plena dominus tecum; Et be
ne plena. quia caeteris p. partes p. statur.

mariae uero. simul se tota infudit plenitu
 do grāe; Hoc quippe ē qđ dāuid canit;
 Descendit sicut pluua in uellus; Nellus
 itaq. cum sit decorpore. nescit corporis
 passionem. Sic & uirginitas. cum sit in
 carne. uitia carnis nescit. Caelestis plane
 imber. ⁱⁿ uirgineum uellus placido se insu
 dit elapsu. & tota diuinitatis unda se
 contulit in carne. quando uerbum caro
 factum. ac deinde p̄ crucis patibulum
 expressum. terris omnib. pluuiam salu
 tis effudit. & stillicidia grāe humanis p̄
 stuit mentib. Dñs tecum inquit. Mira
 res. Etiam erat cum uirgine. qui ad
 uirginem mittebat angelum. Et p̄ ces
 sit nuncium suum dñs. sed adō
 non recessit. Nec teneri potuit locis.

qui omnib. habetur in locis. et totus ubiq.
ē. sine quo nihil totum; Ergo uerbum pa
tris. numquam a patre discedens. homo
proprie fieri dignatus ē secracto suo mys
terio. qđ ipse nouit; Qui qm̄ totum sus
cepit qđ ē hominis. homo totus ē; et to
tum accipiens qđ dī ē omnino aliud quā
dī. qui natus ē ex maria esse non potē;
Scit enim dī omnia & potē; Propterea
quia ita ē. sciuit se ac potuit in utero vir
ginis sine sui corruptione miscere atq.
uniri. ut unus esset xp̄s dī & homo. una
persona. unaq. substantia; Ob qđ dī geni
trix electa & p̄t electa. iure ab angelo
grā. p̄dicatur plena; Vnde plena p̄
quam lar go sc̄i sp̄s imbre. super
nis creatura; Et ideo'

satis eam deuotissime primum angelus
 ueneratur & salutat. Miratur itaq. & ipse.
 qualis & quanta sit quam salutat. Non
 enim simplex fateor uel consueta fuit
 ista salutatio sed omni admiratione
 digna. Si quidem uenerationis fuit de-
 latio. oblatio munera. famulatus obse-
 quiu. quia & si inscis patrib. & p phetis
 grā fuisse credit. non tamen éatenuis ple-
 na. In maria uero totius grāe plenitu-
 do uenit quae in xpō ē. quamquam
 aliter. Et ideo inquit. Benedicta tu in
 ter mulieres. Idē plus benedicta. quam
 omnes mulieres. Ac per hoc quicquid
 maledictionis infusum ē p aeuam. to-
 tum abstulit benedictio mariae. insu-
 per & grām refudit xpī ortus. quam

non habuit prius omnis mundus; Iḡit
qd̄ natura non habuit usus nesciuit.
ignorauit ratio. mens non capit humana
pauet caelum. stupet terra. creatura omnis
& iam caelestis miratur; Hoc totum est quod
per gabrielem mariae diuinitus nunciatur.
& p̄xpm adimpletur; Quia de causa de
tali tantaq. me^{fari} indignum fatoe. sed et
puto qd̄ nemo qui p̄sumat nisi qui
quanta sint quae pandunt penitus
ignorat; Tamen & si ad haec nemo
idoneus inuenitur. uotis omnib. cessa
re non debet quilibet & iam peccator
alaudib; quamuis explere non queat
qd̄ sentitur; Unde sermo diuinus cum
de peccatore ageretur in psalmis; Sacrifi
cium inquit laudis honorificauit me.

& illic iter quo ostendam illi salutare di-
 hcsi patenter dicat; Illic iterē laudis adae-
 ternā laudē fine fine mansuram · sed
 nemo ad p̄phendet illud · nisi ego permon-
 strauerō · Propterea carissimē · quia iter
 · salutis nrāe in laudib · ē saluatoris · horū
 uos & commoneo · in hac sacra sollemni-
 tate genitricis dī mariae · nolite cessare
 alaudib; Qđ si uirgo es · gaudē · quia me-
 ruisti ēē et tu quod laudas · tantum cura-
 ut sis quae digne laudare possis · Qđ
 si continens & casta · uenerare & lauda-
 quia non aliunde constat ut possis ēē
 casta · quam ex grāxpi · quae fuit ple-
 nissime in maria quam laudo; Qđ si
 coniugata certe aut peccatrix · nihilo
 minus confitere et lauda · quoniam

inde misericordia omnib. profluxit et
grā ut laudent; et quamuis non sit spe-
ciosa lauſ in ore peccatoris noli cessare;
quia inde tibi pmittit uenia. unde et
omnib. ut laudes. Alioquin. nisi iuxta
modulum ingenii nr̄i d̄m laudare in
sc̄is suis studeamus. quomodo eum
sc̄d̄m qđ canimus. iuxta multitudinē
magnitudinis eius laudare poterimus.
O mnino qđ pretermitatendū non est.
qđ impleturi sumus quandoq. sc̄d̄m
qđ dicit̄ beati qui habitant in domo
tua d̄ne. in sc̄la seculorum laudabunt
te. Interdum uero. quia in mensurē.
qđ uoce non possumus. nec facundia
ualemus. exequamur uotis. & me-
dullis cordis. quia magnus et bonus

ē atq; in mensis· tantus actalis· qualem
 & quantum ipse se nouit· ore ac spū con-
 fitteamur ad iustitiam & salutem· Hinc
 rogo omnes pariter festinatatem glorio-
 sae semper uirginis mariae deuotissime
 celebremus· quia haec ē dies praetlara-
 in qua meruit exaltari super choros an-
 gelorum· & puenire ultra quam nīrae
 humanitatis ē natura· Vbi non sub-
 stantia tollit· sed glāe magnitudo mon-
 stratur· cum eleuat̄ in dexteram patris·
 ubi xp̄s̄p nobis intravit· pontifex factus
 in aeternum· ad caeli palatum· Haec est
 inquam dies· inqua usq; ad thōni celsi-
 tudinem· intemerata mater & uirgo pro-
 cessit· atq; in regni solo sublimata· post
 xp̄m gloriosa resedit· Sic itaq; ubiq;

confidenter sc̄ā dī canit aet̄la. qđ de nul
lo alio sc̄orum fas ē credere. ut ultra an
gelorum ut archangelorum merita }
transcenderit. quia & si similitudo re
promittat̄ sc̄is. ueritas non negatur.
h oc quippe priuilegium. non natura
ē. sed grā beatae uirginis mariae de
qua natuſē ipſe d̄ſ ethomo. Idcirco
& ipsa plusē meritis & non natura
quam uirgo & homo. Unde & si cae
tere uirgines imitantur illā. usq' ad
conceptum partus. & gabrihelis noux
salutationis obsequium. deinceps to
tum diuinum ē qđ operat̄ in ea. teste
angelo. spū sc̄o & uirtute altissimi
ob umbratur. Ante hoc ipsum
sane úterus uirginis quam uif mun

dus quamuis impollutus & alienus aē
 tigione peccati. quam uissēs. tamen
 ad hoc uilitate humanitatis induitur.
 utita dicam. ac si lana candidissima.
 suiq. coloris dealbat. Ad quam sane
 cum accessit sp̄s sc̄s. quasi ipsa eadēq.
 lana. cum inficiāt sanguine conchiliū.
 ut mūricis. uertitur in purpulam.
 uersa ē & ipsa sine contu in matrem.
 ut non sit admodum iam qđ fuerat.
 sed purpura uerissima. ad indumentū
 & gl̄am summi regis. diuinitus aptis
 simē dedicata. ut nulli deinceps ea
 uti. usu f eminō licuerit. nisi solido;
 Quippe ut ita loquar. beata & gloria
 virgo maria. eo modo quamuis du
 dum incomparabilis esset uniuersis

quae sub caelo sunt uirginib: ut deten
ter posset inse suscipere diuinitatis
admixtionem. salua utraq: natura: ta
men cum grā repletur: cum spū scō per
funditur: cum uirtute altissimi obum
b̄fatur: sit pretiosior meritis: celsissub
limior fastigis: pulcrior sc̄itate: glorio
sior suorum prerogatiuis meritorum:
ita: ut nullis iam usib: sit ipsa eadēq:
mancipanda nisi diuinis; Unde osc̄is
sime uirgines: & si imitari oportet tan
tam actalem uirginem tamq: praetclarā
ueneari multum conuenit: & ultra
angelicam quodāmodo dignitatē
quantum fasē cum gaudio laudibus
dignissime conferri: Quae ut dixi
mus non temere xp̄i per grām super

chorus angelorum exaltata deuotissime ho
 die caelebrat. qua p̄cessit eam dñs &
 saluator n̄r ex ea uera fide genitus. ad cae
 lestia. ut pararet ei sicut ipse suis repro
 misit discipulis. in aetheris mansionib.
 locum; Hinc quoq. dauid p̄pheta olim
 gratulabundus xp̄o canit. Asummo in
 quit caelo aegressio eius & occursus eius
 usq. ad summum eius. Ascendit ergo ean
 dem gloriam resumpturus. licet non ad
 miserit quam prius habuerat. ante
 quam mundus fieret. Ascendit & pre
 parauit huic sc̄issimę ac gloriosissimę
 uirgini locum immortalitatis. ut cum
 eo regnare posset in perpetuum. Et
 haec eius p̄sentis diei festiuitas. in qua
 gloria & felix adaetherium puenit

thalamum; Quae pfecto festiuitas· sicuti &
uirgo incomparabilis ē caeteris uirginib;
Ita & incomparabilis ē ista festiuitas· om
nium scōrum festiuitatib; & admiranda & iā
uirtutib; angelicis; Propter qđ ex psona
superiorum cuium ineius ascensione
admirans sp̄s sc̄s· ait incanticis; Quae
ē ista quae ascendit p desertum· quasi
uirgula sumi exaromatib; Et bene quasi
uirgula sumi· quia gracilis & delicata·
quia diuinis extenuati disciplinis; Et enī
concremata intus in holocaustū incendio
pū amoris & desiderio caritatis; Ut uir
gula inquit sumi· exaromatib; Nimirum
quia multis repleta erat uirtutum odo
rib; manans ex ea fraglabat suauissimus
odor & iam spiritib; angelicis; Ascen

debat autem dedeserto p̄sentis s̄eculi uir
 ga deradice iesse olim exorta sed mira
 bantur aelectorum animae p̄ gaudio
 quaenam esset quae & iam meritorum
 uirtutib. angelorum uinceret dignitatē;
 De qua rursus idem sp̄s sc̄s in eisdē canticis.
 Quae ē ista quae ascendit inquit quasi
 aurora consurgens pulcra ut luna aelec
 ta ut sol terribilis ut castrorum acies or
 dinata. Admiratur autem sp̄s sc̄s quia
 omnes de ascensi huius uirginis admi
 rantes facit qđ quasi noui diluculi auro
 ra rutilans ascensi suo resplendeat mul
 tis fraetx & uallata scorū agminibus;
 Unde dicitur Terribilis ut castrorum
 acies ordinata. Si quidē terribilis suis
 facti uirtutib. ut castrorum acies admodū

ordinata. hinc inde sc̄orum angelorū
fulti presidus. Pulcra ut luna; Immo pulchrior
quam luna. quia iam sine defectu sui coruscat.
caelestibus illustrata fulgorib;. Electa ut sol.
fulgore uirtutum. quia ipse eam elegit sol
iustitiae. ut nascetur ex ea. Ad cuius pfectio
exequias. quantum fasē credere. famulabari
angeli. & uniuersae caelorum congratula
bantur curiae; Nec mirum. quia honor ma
ternus eiusē. quiē natus ex ea. quem omnis
caelorum ordo ueneratur. & adorat super
se eleuatum cum patre. insede maiestatis
dñi; Legimus ergo quam sepe ad funera &
ad sepulturas quorumlib& sc̄orum angelos
aduenisse. & ad exequias eorum obsequia
presbitisse. Nec non & animas clericorum.
usq. ad caelū cū hymnis & laudib. detulisse;

Ubi & utriusq sexus chori commemorant
 frequenter auditu laudes cecinisse. Inter
 ea qd perspicacius est. multo non numqua
 lumine eosdem resplenduisse. Insuper &
 adhuc uiuentes in carne. ibidem miri odoris
 fragrantiam diutius persensisse. Quod si
 ad recreandam spem dilectissime & corro
 borandā fidē interdum astantium. salua
 tor nř xpſ ob merita suorum ampliuscō
 pbanda. talia & tanta dignatus ē exhibere
 persuos caeli ministros circa defunctos.
 quantum magis hodierna die credendum.
 militiam caeli cum suis agminib. festiuē
 obuiam aduenisse genitrici dī eamq. in
 genti lumine circumfulsisse. & usq. ad thron
 um olim sibi & iam ante mundi constitu
 tionem paratum. cum laudib. & canticis.

spiritibus perduxisse. Nulli dubium. quin
omnem illam caelestem hierusalem tunc ex-
ultasse ineffabili laetitia. tunc iocundatam
esse inaestimabili caritate. tuncq. cum omni
gratulatione iubilasse. quoniam haec festi-
uitas quae nobis hodie reuoluit annua illis
omnib. facta ē continua. Nec in merito. Cre-
dit enim quod saluator omnium ipse
quantum datur intellegi. p se totus festius
occurrit. et cum gaudio eam secum inthro-
no collocavit. Aliás autē. quomodo imple-
uisse creditur. quod in lege ipse p cepit.
Honora inquit patrem tuum & matrem
tuam. Porro qd patrem honorauerit. ipse
sibi testis ē cum ad iudeos ait. Ego gloriā
meam non quaero. ē qui quaerat & iudi-
cet. Sed ego honorifico patrem meum. &

uos in honorastis me. De matre uero & uiuan
 gelista. Cum redirent. ueniens ait. nāshareth.
 & erat subditus illis. Sed alia ē natura qua
 dī pater scđm se honoratur. alia qua idem
 parentib. subdit. Intraq. tamen. unus idēq.
 xp̄s recte creditur. eo qđ uerbum caro factū
 ē. & habitauit in nobis. unus emmanuhel. qđ
 ē nobiscum dī. Hanc quippe unionem di
 uinitatis atq. humanitatis. indiuisa in confu
 samq. fides catholica seruauit. quam sane intel
 legendō cognoscit naturalis. atq. scđm subsis
 tentiam conuentio unitatis. ut neq. conuersio
 in alterutram duarum substantiarum par
 tem recipiat. neq. diuisio. Sic namq. crede
 re. honorare ē matrē dñi. quae & dñm nobis
 genuit & hominem. Neq. hominem sine dō.
 neq. sine homine dñm. sed dñm & hominem

unum & uerum ih̄m xp̄m; Alioquin dī genitrix
dici non poss& qđ multi hereticorū negare co-
nati sunt. nisi d̄m uere genuiss& incarnatū.
Et ppter ea duas in xp̄o recte confitemur nati-
uitates. unam uidelic& de patre sine initio.
& sine tempore. sempiternā & coeternam dō
patri. alteram de matre cum tempore. quando
miserationem induens & misericordiam. spon-
tanea uoluntate ad nos descendit. natus homo
d̄s. ac per hoc iuxta ueritatem & matris ges-
tatur utero. qui semp d̄s agnoscit. Hinc
& iam theo thocon. eam ueracit̄ confi-
temur. dī scilic& genitricem. nec non &
xp̄o thocon. non qđ uerbum carnē setū
detulerit. neq; olim p̄fatae carni copula-
tus sit. sed tunc quando uerbum caro
factum ē. ex carne uirginis. diuinitatis.

atq; humanitatis substantia in utero ita in
 confuse unitur ut una persona sit d̄s & ho-
 mo xp̄s. ex diuabus siquidem naturis. sine
 confusione alterius. non nisi unus in ue-
 niatur ih̄c d̄s. manens d̄s informadi.
 qui semetipsum ex inaniuit. formam serui
 accipiens. manens idemq;. unus informa ser-
 ui quam suscepit. Totus quippe d̄s incar-
 ne uirginis de qua natus ē. & totus homo;
 Hinc quoq; ap̄ls. In quo habitat inquit om-
 nis plenitudo diuinitatis corporaliter.
 Quia propter oī filie. estote prudentes sic
 serpentes. & simplices sicut columbae.
 ut ex prudentia perfectae intelligentia.
 anulum fidei uīrae. & margaritam pro
 qua omnia reliquistis. integrum inui-
 olatumq; seruetis. ne dotem simul & arrā

sp̄s sc̄i qđ absit perdatis; Diligentius itaq;
procurate. si quomodo simplicitas columba
quae fuit in maria in laesa in uiolataq; cuſ
todiatur. Nequa salomon incantat. quasi
in eius laude. Ueni inquit columba mea
in maculata mea. Iam enim hiemps abut
& recessit. Ac deinde inquit. Ueni deliba
no ueni. Nec in merito. Iḡt̄ de libano
uenire iubetur. quia libanus candidatio
interpretatur. Erat enim candidata mul
tif meritorum uirtutib; & dealbata niue
candidius. sp̄s sc̄i muneribus. simplicita
tem columbae. in omnib; representans
quoniam quicquid in ea glorium ē. tuū
puritas & simplicitas. totū ueritas & grā
fuit. totum misericordia & iustitia. quæ
de caelo p̄spexit. Et ideo in maculata. quia

innullo corrupta; Circumdedit enim ui
 rum in utero sicut hieremias sc̄ testatur.
 & non aliunde accepit. Facet inquit dñs
 nouum super terram. & mulier circum
 dabit uirum; Uere nouum. & omnium
 nouitatum super eminens nouitas uir
 tutum. quando d̄s quem ferre non po
 test mundus. neq; uidere aliquis ut ui
 uere possit. sic ingressus ē hospicium
 uentris. ut corporis claustra nesciret;
 Sicq; gestatus. ut totus d̄s in eo esset. & sic
 inde exiuit. ut ē hechiel fatet. omnino
 clausa; Unde canitur in eisdem canti
 cis de ea; Ortus conclusus. fons signatus.
 emissiones tuae paradysus; Uere ortus
 deliciarum. in quo consta sunt uniuers
 sa florum genera. & odoramenta uirantū;

Sicq. conclusus. ut nesciat uiolari neq. corrū
pi. ullis insidiarum fraudibus; Fons itaq. sig
natus. sigillo totius trinitatis. ex quo fons
vitae manat. in cuius nomine omnes vide
mus lumen. quia iuxta iohannem ipse
ē qui illuminat omnem hominem ueni
entem in hunc mundum; Cuius. pfecto
emissio uteri. supernorum ciuium omnium
ē paradyssus; De isto namq. uentris agro.
patriarcha isaac lange odorans aiebat di
cens. Ecce odor filii mei sicut odor agri
pleni. quem benedixit dñs. quam uis pu
tent parum intellegentes. qđ priores sc̄i
mi nus dexpō intellexerint mysterium
incarnationis. cum & ipsi cādem salua
ti sint ḡra; Unde constat tempus non
p̄iudicasse sacramentum uniti hominis

ac dī. Ita ut iam esse in illo per unitatem personae ab initio sc̄ti. qui necdū erat natus de maria uirgine; qđ multis scripturarum declarat̄ indicis. Unde dñs ad iudeos. Ante quam abraham fieret inquit. ego sum; Quib. naq. uerbis ostendit. se quiloquebat̄ in eo semper fuisse mysterio. unitatem commendare xp̄i. Ante abraham inquit. ego sum. Nā abraham ante quam fieret. humanitas ē breuitas. Ego sum autem. aeternitas naturae declaratur. In qua nimirum aeternitatem. iam se fuisse quiloquebat̄ per sacramentum suae incarnationis insinuat. Qđ apostolus uolens dilucidare apertius. ih̄c inquit populum ex aegipto saluans. sed eos qui non crediderunt perdidit.

Et alibi paulus. Neq; tempiemus xpm; sic
quidam eorum temptauerunt. Non quod
iam esset ihc aut xpc natus ex maria. sed
quia in illo unico filio dī. iam unitas per
sonae commendat̄. quae occulta erat
in mysterio. Quod & alibi euidenter.
Qui elegit nos inquit in ipso ante mun
di constitutionem. quia pfectio^{qđ} dī fecit
ab initio. xpc fecit totum per unitatem
sacramenti. Et ideo iam ihc erat in filio
qui populum educebat. et xpc in eo
qui temptabat̄. qm̄ semp. p sacramen
ti unitatem in dō fuisse non dubitatur.
Alioquin. nisi utita credideritis. aut xpc
dī non erat omnino. aut contra p phe
tam. dī recens esse videbit̄. Sed ne talib;
patiamur calumniis. scrutandae

sunt scripturae. in quib. unitas in xp̄o
 commendat̄ personae. quem non pre
 iudicat tempus. ne unus semp̄ dicatur.
 Hinc quoq. beatus petrus. loquens de pa
 trib. ait. P̄ ḡm dī nr̄ ihu xp̄i credimus
 saluari. quem admodum & illi; Namq.
 illos dñs solus ducebat & non erat cum
 eo dñ alienus; Unde nec nobiscum dñ re
 cens. quia unus idemq. ē. qui & eorum
 ductor fuit. & nr̄ p̄ passionem carnis
 suae redemptor; Unus siquidem sua in
 carne. unus in sacramento. atq. unus
 in sp̄u. Nec admittit omnino ut alius
 filius hominis. alius filius dī intellegat.
 qui nec tempore p̄ scribit̄ nec passio
 ne separat̄. sed totus dñ in xp̄m. & xp̄c
 in dñ transiit. Ut quicq; dī filius ē

xps dicatur. & quicqd incarn*e* xpc per
tulit. id d*s* pertulisse recte credatur; Alio
quin. si ad rationem respicias. & ad sen-
sus humanos. nequaquam ita tenus po-
tuerunt inter se deitas & humana con-
ditio; Conuenerunt tamen in xpo. &
unus ex ambob*e* emmanuhel; Unde mi-
hi uidetur. qd' altitudinem tanti myste-
rii diligenter intellegere & uidere non
potuerunt. qui aut duos filios certe
aut aliud xpm. quam di filium ex-
istimauere; Quia propter nec nos ho-
minem seorsum colimus. qd' fas n*e*.
nec adoramus. sed dm magis incarna-
tum. qui proprium sibi corpus ani-
matum uniuit. ita ut d*s* uerbum ca-
ro fieret. & non malum quemlibet.

sed in semetipsum. qui unus & uerus dī fili
 us semper erat. Idcirco non aliud quam
 eundem ipsumq. dī filium. & colimus & ado
 ramus. qui nihil in se passum pto homine
 ē coauctus. nihilq. qđ uerbum caro factū ē
 in minutis uel immutatus. Et ideo unus
 idemq. semper cum patre dō filius ado
 ratur. Non nouus. non recens extempore.
 non alienus a natura uel genere. Quod si
 tibi nouum uidetur. qđ pte hominem
 assumpsit. noueris quod hoc semper cum
 eo & in eius consilio fuit ut sic fieret. Et
 nunc quando plenitudo temporis uenit.
 factum ē qđ in xp̄o semper fuit. Talibus
 quippe priores sc̄i diuinitus afficiebantur
 odoramentis. talib. de xp̄o inspirabant
 presagius. qđ nasciturus esset in mundo.

in quo esset omnium salus & benedictio ae-
ternae hereditatis. Iste siquidem sunt fi-
dei uestes. iste quib. priores sc̄i uestiebant̄
iste. quas rebecca immo sp̄ss sc̄s secum do-
mi habuit. quib. induit iacob filium suū.
Alias autem. nisi ab sp̄u sc̄o seruata domi-
& plata essent qd miri odoris in eius de-
pater isaac hauriret ita ut diceret cum
persensisset uestimentorum fragrantia.
Ecce odor filii mei sicut odor agri ple-
ni quem benedixit dñs. Sed forte dictu-
rus ē aliquis. Quid ad rebeccā pertinet
sp̄s sc̄s. cum multis in locis personae p-
dō figurate accipiuntur. Verum tamen
& sp̄s sc̄s in hebreo ruha feminino ge-
nere dicit̄ non quod sexus in dñm mon-
stretur; immo ne forte suspicet̄. sub re-

guli trium linguarum. sp̄s sc̄s diuerse
 accipitur. In hebreo scilicet ut dixi. fac
 mino genere legit̄. in greco uero ne
 sexus in eo credat̄. p neutro inuenitur.
 & in latino masculinum esse decernit̄.
 Qui nimurum bene per rebecam in
 tellegit̄. & ideo totum ē mysterium
 qđ geritur. ut per uestimentorum
 fraglantiam xp̄c annuncietur. quē
 nos quicumq. bapt̄hati sumus indu
 imur. In quo benedixit nos. non
 qualicumq. sed omni ut ait ap̄ls
 benedictione spiritali in caelis libus.
 Unde & angelus mariae loqui in
 cipiens abenedictione exorsus ait.
 Benedicta tu inquit in mulieribus
 & benedictus fructus uentris tui.

Cuius pfecto inspu longe odorem
trahens p̄fatus isaac benedicebat filium.
in quo caelestis omnis benedictio
mundo effloruit; Et bene ab eo ple-
nus ager dicit. quia plena grā vir-
go maria pronunciavit. Ut cuius ut-
ro credentib. fructus uitae effulsit.
Et nos inquit omnes de plenitudi-
ne eius accepimus. grām pro grā.
Qua propter obsecro uos filiae. ta-
lem ac tantam grām ne inuacuum
recipiatis. quae ē in xpo ihu. in quo
ē dī & homo sic unigenitus in una
eademq. persona. ut legatur quam
sepe in diuinis litteris homo dō
coaeternus propter unionem sub-
stantiae. ac dī uideatur homini

deinde compassus cum nec initia
 bilis sit homo nec passibilis dī;
 Tamen sic unitus ē dī suo corpori ut
 nullam patiatur fieri inter dī & ho
 minem humana opinione distantia.
 ne forte quod absit aliud filius dī &
 aliud filius hominis credatur preser
 tim quia scriptura sic conicit & con
 corporat dī & hominem ut nec in
 tempore admodum hominem quis
 adō nec in passione possit ab homi
 ne dī discernere; Unde si ad tem
 pus respicias inuenies semper cum
 filio hominis eundem dī filium ita u
 nitum & individuum quantum ad
 uocem scripturae pertinet ut nec
 homo adō separari tempore nec

ab homine dīs ualeat passione; Siqui
dem ut haec apertius intellegatis ipsi
us xp̄i uerba discutite. Nemo in caelū
ascendit inquit nisi qui de caelo des
cendit. filius hominis qui ē in caelo;
Q uis quaeso ē qui loquitur? xp̄c utiq;
U bi rogo tunc erat. cum haec loqueba
tur. Interra scilicet; Et quomodo
se de caelo ante quam nascetur.
descendisse testatur. & iam & cum lo
quit̄ in caelo se esse fatetur. eundemq;
se filium hominis dicit. cum utiq. de
caelo nisi dīs descendere non potuit.
& cum interris loquitur non nisi
unus idemq; xp̄c fuit. Et haec ē mi
ra & admirabilis nouitas. immo om
nium nouitatum sup eminens noui

tas unitatis. quam tu si diligenter pru
 dens uirgo ab exordio sc̄i aeuuangelii
 animaduertas. magis errare in omni
 scriptura uideberis diuinā. quam in
 tellegere ueritatem. Constat igitur unū
 eundemq. xp̄m sc̄dm utrasq. formas
 operatum. humanitatis scilicet ac diui
 nitatis. et per hoc duas exercuisse ope
 rationes. Operata ē enim utraq. forma
 uel natura. cum alterius communione
 quod pprium habuit. Uerbo siquidē
 operante qđ uerbi ē& carne exequen
 te quae carnis erant. communicante
 siquidem ei uerbo in eadem operati
 one. dum & idem d̄s atq. homo. in
 una subsistentia uel persona. sine
 diuisione aut commixtione credit̄.

& praetognita identitas p̄ iudicat; Uerum
tamen d̄s uerbum ē & non caro· quam
quā carnem rationabiliter animatam
assumpsert· hancq· sibi unitione natu-
rali & scđm subsistentiā coniuit; Simi-
liter & caro· caro ē animata & non uerbū·
licē dī uerbi caro conspecta sit & uisa·
Unde & iohannes· Quod fuit ab initio &
quod audiuius inquit & uidimus ac p̄
speximus· & manus n̄iae tractauerunt
de uerbo uite· pfecto cum nemo d̄m
uerbum uidere aut tractare possit
manibus· nisi per sacramentum sibi
uniti hominis· Quae nimirum uni-
tio· tam miraē· ut discerni nequeat·
Alioquin· quod fuit ab initio uerbum·
quomodo recte dicit̄ hoc totum esse·

quod ap̄lī audierant quod uiderant
 quod manib̄ tractauerant nisi quia
 xp̄c unus idemq̄ erat ac per hoc quod
 uiderant quod tractarant uerbum uitae
 erat & nihil aliud ex duabus naturis
 quam unum iuxta subsistentiam ut
 personam. Hinc ē quod unus idēq̄
 manens filius unigenitus indisse
 paratus in utrisq̄ naturis conspicitur
 et quae sunt utriusq̄ substantiae ope
 ratur naturaliter scđm unicuiq̄ in
 sitam esse ntialēm qualitatem uel na
 turalem p̄prietatem; Quae si natu
 ram haberet singularem & incon
 iunctam non ageret utiq̄ Nunc au
 tem emmanuhel dum unus esset in
 eo ipso utraq̄ idē d̄s & homo

quae utriusq. naturae sunt ueraciter
gessit. sedm aliud & aliud quae gesta
sunt operans. Ergo sedm quod dī.
idem ipse quae diuina sunt. sedm
quod homo. idem ipse quae huma
na sunt. se ipsum uolens ostendere.
qd dī ipse & homo sit. Et ideo ipse
idem tam quae diuina sunt agit.
quam quae humana. similiter & lo
quitur. Et non alius quidem miracu
la operatus ē. alius perpetrauit huma
na. passionesq. sustinuit. sed unus idēq.
xpc filius dī. atq. hominis filius. qui
& diuina gessit & humana. Si quidem
inseparabilit̄ atq. indiuise communes
xpc habuit actiones. Sed intellegende
sunt ipsorum operum qualitates.

contemplandumq. semper. ad quae
 prouehatur humilitas carnis. & ad
 quae inclinetur altitudo diuinitatis.
 ita ut per omne textum sc̄i aeuiuan-
 gelii uideatur nihil caro sine uer-
 bo agere. neq. uerbum sine car-
 ne quicquam efficere. Unde quod
 concipit & parit uirgo. sicut non si-
 ne potentia uerbi ē. ita non sine
 ueritate carnis quod nascitur. qđ
 pannorū fascis iacē in uolitum.
 & in praesepio reclinatur. Porro
 qđ stella duce amagis adoratur.
 sicut dentatis ē. ita humanitatis qđ
 in aegyptum perfugam necapiat
 abducit. Sic itaq. omnia uirtutū
 opera consideranda sunt. ut red-

damus dō quae dī sunt & homini qua-
sunt hominis quoniam sicut ē unus
qui laharum suscitauit uerbo potentiae
suae ut exeat foras a monumento sic
ipse idem unus ē qui fleuit humani
tatis affectu; Sic quippe cuncta opor-
tet considerare quatinus & plena diui-
nitas in xpō intellegatur homini unita
& plena humanitas in dñm assumpta;
Hacten idcirco dixerim tantis per defide
in carnationis xpī carissime quia plu-
res orientalium circueunt suis fecibus
obuoluti nescio nubilare uos uelint
obscuritatis eloquio uel greco turbine
latinam confundere puritatem; Sunt
enī & prudentes uirgines sunt & fa-
tuæ; Et ideo dilectissime imitamini

quam amatis imitamini beatam &
 gloriosam uirginem cuius hodie in
 terris festa colimus. de qua dicitur Ma-
 ria autem conseruabat omnia uer-
 ba haec quae d'expō dicebantur
 conferens in corde suo; Conferre
 ergo & uos in cordib. uiris karissime
 quae de ipso eodemq. dño. catho-
 lice dicuntur. ut & fidem integrum
 seruare possitis. & matrem eius de-
 bite uenerari. quoniam nullus honor
 eius aliis. nisi cum ille iure honoratur
 qui nasci dignatus est ex ea; Caeterum
 rogo quaecumq. estis filiae. quaecumq.
 matres. cogitate attentius & perpendi-
 te diligenter. quib. afficiebatur bea-
 ta & intemerata uirgo doloribus.

post xp̄i ad caelos ascensum. expletis.
omnib. quae de ipso erant ab angelis
predicata. & a prophetis multis fariae
multis modis presignata. diuinis de-
clarata oraculis. uirtutib. exhibita. &
quae humanitatis sunt ostensa p̄ sa-
gus; Quae so si qua sunt in uobis uis-
ceri pietatis. considerate quo crucia
batur amore. quo ue desiderio aestu-
abat haec uirgo. dum reuolueret ani-
mo cuncta quae audierat. quae uide-
rat. quae cognouerat; Puto qđ quic-
quid cordis ē. quicqd mentis. quic-
quid uirtutis humanae. si totum ad-
hibeas. non sufficiat ut cogitare uale-
as. quanto in desinenter cremabatur ar-
dore pii amoris. quantis mouebatur

repleta s̄pū scō· caelestiū s̄ eccl̄orū
 incitamentis· quia & si diligebat xp̄m
 ex toto corde· extota anima & extota
 uirtute· nouis tamen cottidie inflam
 mabatur præsentia absens desiderio
 rū affectib; Tanto si quidem ualidius·
 quanto diuinis illustrabat intus uisi
 tationib; quam totam repleuerat sp̄s
 scī ḡia· totam incenderat diuinus
 amor· ita ut mea nihiless& mun
 danus qđ uiolaret affectus· sed ardor
 continuus· & ebrietas perfusi amoris;
 Nam & xp̄c ab omnib; ē amandus ex
 toto corde & extota anima· atq; ex to
 ta uirtute querendus· maxime ta
 men ab ea ardentius· cuius & dñs
 erat & filius; fortassis ergo prænimo

amore in loco quo sepultus dicit.
interdum habitasse credimus. qua
tinus prius pasceretur internus amor
obtutus; Sic namq. locus medius
est hinc inde constitutus. ut adire
posset ascensionis eius uestigia & lo
cum sepulturae ac resurrectionis seu
omnia in quib. passus est loca inuisere;
Non qđiam uiuentem quereret cum
mortuis. sed ut suis solaretur aspecti
bus. Hoc quippe habet impaciens
amor quem desiderat. ut semper in
uenire se credat. Ignorat siquidem
iudicium. ratione multotiens caret.
modū nescit. nec aliud cogitare po
test quam quod diligit. Amor non
accipit deim possibilitate solatum.

neq; ex difficultate remedium; Qua
 lic& beata uirgo. quamuis iam in
 spū esset. tamen dum in carne uix
 it. carneis mouebatur sensib. & ideo
 quam sepe locorum recreabatur uisi
 tationib. & quem mentis complecteba
 tur amplexib. Deniq; amor xp̄i de
 siderium pariebat; Desiderium uero
 gliscens. quasi nouis reparabatur
 ardorib; instantum. ut credam non
 numquam. quod omnia & iam &
 semetipsam transcenderit. quia om
 nino amor impatiens qđ amat non
 potest nonuidere; Hinc ē karissimę.
 qđ omnes sc̄i. omnia quae merue
 rint proparuis duxere si dñm quē
 amauerant non uiderent; Sicut &

uenerabilis beata uirgo maria non dum
dignum pro innumeris & inmensis be
neficiis reddebat interdum obsequium
scitatis. dum beneficiorum interris posi
ta non poterat uidere largitorem. Et
ideo hodie dilectissime eleuatur sup
choros angelorum. ut possit speciem
uultumq. uidere saluatoris quem ama
uerat. quem concupierat extoto desi
derio cordis; Qd si gaudiū sit incando
de quolib& peccatore conuerso. multo
magis putandum ptantae uirginis ex
altatione & glā. qd exultatio sit insu
pernis; Cuius nimirum festiuitatis
omniū supernorum ciuium ē gratula
tio. presertim quia eius caelebritas.
laus & fauore saluatoris; Unde cre

dimus ut supra dictū ē quod non
 hunc tantum diem sollemnem ducim
 p̄ eius honore annum uerum continu
 um. & iam & eternum iocunditatis ac
 laetitiae uenerationis obsequio cum om
 ni colunt tripudio amoris & gaudii.
Nec immērito igit̄ omnis illa caelestis
 ciuitas congratulatur & ueneratur matre
 cuius super se adorat filium regē. ante
 quē tremunt potestates & curuatur om
 ne genu; **D**e huius nimirum ad caelos
 ascensione. multo admirantis intuitu
 saeculorum contemplator caelestium
 incanticis sequit̄. **A**idi inquit speciosa
 ascendentem quasi columbam. ascen
 dentem desuper riuos aquarum;
Et uere speciosa quasi columba quae

illius speciem columbae ac simplicitatem premonstrabat. quae super dñm uenit & docuit iohannem. quod hic ē qui baptiſhat. Et bene deſuper riuos aquarum. quia ſuper aquam refectionis educauerat eam dñſ & nutrieraſt. ex qua multi deducti riui omnem irrigant terram deliciarum. & infundunt ortum uoluptatis. ex quib. cotidie lota & perfusa beata dī genitrix. ascendit hodierna die ſpetioſa ualde & admirabilis. Cuius odor in aestimabilis erat nimis. & ideo ineffabilis. ad cuius pfectio fraglantiam odoris omnis illa caeleſtis hierusalem laeta decurrit. quam circumdabant flores roſarum & lilia conuallium.

eo quod omnes animae martyrio ru
 bricatae: eam aeternae dilectionis com
 plectum tur amplexib: & uirginitatis
 splendor candidatae: ac si lilia in ualle
 humilitatis enutrit: circumdant eam
 uenerationis grā obsequentes; Recite
 igitur quoniam beata dī genitrix &
 uirgo fuit: quamuis in pace uitam fi
 nierit Hinc quoq: quoduere passa sit:
 symeon propheta loquens ad eam:
 Et tuam inquit animam pertransibit
 gladius; Ex quo constat: quod alii nāq:
 scī & passi sunt prox̄po incarne: tām
 in anima quia immortalē pati n̄
 potuerunt; Beata uero dī genitrix:
 quia in ea parte passa ē quae impas
 sibilis habetur: ideo ut ita fatear:

quia spiritualiter & atrocius passa est gla-
dio passionis Christi plusquam martyr
fuit; Unde constat quia plus omnibus
dilexit propterea & plus doluit intan-
tum ut animam eius totam pertransi-
ret & possideret uis doloris ad telesmo-
num eximiae dilectionis; Quae quia
mente passa est plusquam martyr fuit;
Nimirum & eius dilectio amplius fortis
quam mors quia mortem Christi suam
fecit; Nunc autem circumdant eam
flores rosarum indestinenter eius admi-
rantes pulcritudinem interfilias hie-
rusalem in qua posuit rex thronum
suum quia concipiuit eius speciem
ac decorem; Fuit enim plena caritate
& dilectione idcirco sequitur post eam

purpuratorum exeritus· candidatorum
 greges; Quāsi diligenter aspicias· nihil
 uirtutis ē· nihil speciositatis· nihil cando
 ris gloriae· quod ex ea non resplendeat;
 Et ideo bene circumdant eam flores rosa
 rū· & lilia conuallium· ut uirtutes uir
 tutib· fulciantur· & formositas decore
 castitatis augeat; Nam omnis splendor
 & gloria· quanto illustretur fulgore suo
 sublimius· tanto apparet prestantior
 claritate quorumlib& subiectorum· & ex
 imior predicat; Sic & beata dī genitrix·
 cuius plantatio ac si rosae in hiericho spe
 cialiis refulsit· & candor uirginitatis splen
 didius enituit· circumdata officio carita
 tis· submititur scōrum claritas· ut eius
 amplior gloria commendetur· quae

super angelorum choros eleuata iā beatissima predicitur; Nam angelorum quam uis celsior natura sit non tamen grā maior quia & ipsi gratuita grā ne corruerent sunt saluati; Unde dauid Uerbo dñi caeli firmati sunt & spū oris eius omnis uirtus eorum; Qd si spū dī omnis uirtus eorum constat beatam & glori osam uirginem inquam super uenit sp̄s sc̄s & d̄s totis illapsus portatur nouem mensib. in utero ampliora p me ruisse uirtutum priuilegia & perceperisse grām ab angelis & iam conlaudatam; Unde & si mirabilis ē eorum uirtus & firmitas perpetuitatis mirabilior tamen in maria quam ab umbravit uirtus altissimi ut ultra omnē uirtutem sit

angelicā quod factū ē in ea & admirabile cunctis saeculis sacramentum ac p
hoc & iam angelis exinde maior prestat
grā cum instaurantur ab eo omnia quē
uenerantur & adorant super se xp̄m re
gem dñm natum ex eadem uirgine.

H inc & maria cunctis tanto uenerabilior.
quanto gratiosior. & quanto uirtute
altissimi extollitur ad sublimia. tanto
clarior resultat in gloria; Plena siqui
dem grā plena dō. plena uirtutib. non
potē non possidere pleniter gloriā clari
tatis aeternae. quam plenissime acce
pit. ut mater fieret saluatoris; Quam ui
derunt omnes filiae syon. & beatā dixe
runt. ac regine laudauerunt eam.
quoniam tantam eam uiderunt. quan

tam nullus narrando ex plebit mortaliū.
quantomagis dīm. qui talem actantam fe-
cit eam. ut ipse fieret peream; Unde da-
uid. Ethomo inquit natus est in ea. et ip-
se fundauit eā altissimus; Beata igitur talis
actanta natuuitas. beata et supernorum
ciuium societas. et admirabilis caritatis eo
rum unanimitas. ubi nemo angelorum.
nemo archangelorum. non dico beatae
marie uirginis. uerum neque alicuius scō-
rum inuidet gloriam. sed totum in altero
unus quisq. possidet. quod gratis presta-
tur in omnib. ut de omnib. & in omnib.
glorificetur dīs. honoretur. & adoretur
ab omnib. Vbi non sexus. non aetas.
non dignitas generis. sed meritorum
qualitas sola discernitur. ubi plurimū

stella ab stella differt in claritate. quā
 uis omnes in suo sīt ordine suscitandi;
 Q uod si ē alia claritas solis. & alia clari-
 tas lunaē. & alia claritas stellarum.
 una tamen claritas ē. qua illustrantur
 omnia; I dcirco beata dī genitrix. qua
 ad huc tantis interra predicatur laudi-
 bus. non immerito creditur hodierna
 die exaltata. & clarificata. quantum
 nouit ille. qui eam elegit. in sua sapi-
 entia. et disponit omnia; Q uod si in
 domo patris mansiones multae sunt.
 credimus splendidiorē hodie filium
 preslitisse. quam sibi olim aedificauit
 domum subnixam columnis septem;
 I nqua nimirum domo. parantur nup-
 tiae aeclesiarum dī. & foederant̄ terrenis

caelestia; In eo namq. utero uirginis spon
so immortali uirginitas consecratur ut sit
totum aeclesiae commertium; Et ideo ka
rissime celebrantes sollemnit uirginis festū.
quae caelestem uobis uitam interris osten
dit. quoniam qui non nubent neq. nu
bentur erunt sicut angeli in caelo; Nec
mirum si angelis comparatur uirginitas.
quae angelorum dño foedere copulatur
nuptiarum. & si quaelibet uirginitas
tantum erigitur. ut angelis comparetur.
multo magis beata & gloria uirgo.
quae singulari commendatur priui
legio. & immenso ditatur mercimonio;
Idcirco dilectissime amate quam coli
tis. quia tunc eam uere colitis & amatiss
si imitari uelitis detoto corde quam

laudatis; Haec namq. uita nobis de caelo
 fluxit quam p fesse estis; Supra usum na
 turae ē haec uita quam tenetis; & ideo de
 caelis uenit sponsus quem sequi una cū
 matre debetis; Nec immerto uiuendi
 usum de caelo quæsistis quæc uobis de
 caelo sponsum petitis; Ideo uera conuersa
 uo in caelis sit semper quoniā uerbū
 di quod amatiss. non nisi in sinu patris
 inuenitur; Licet igitur ubiq. totus sit
 & non longe ab uno quoq. nrūm tamen
 non nisi casto rursus hauritur pectore;
 Prope enim inquit moyses in corde tuo
 & in ore tuo tantum eum rectio si que
 sieris corde; Vnguentū enim ex inani
 tum ē nomen eius; Propterea acsi ado
 lessentile diligit animo qd p uobis

effusum ē; Habetis namq. sponsum' uirgi
nem uirginitatis & castitatis amatorem; Qui
matrem uirginem ideo elegit' ut ipsa
esset exemplum castitatis' quae quasi
inspeculo resulget forma uirtutis; Habe
tis igitur in ea magisteria probitatis ex
pressa· qd primum eligere· quid res
puere· qd sequi debeatis; Prima eius
uirtus ē' fundamentum omnium uirtu
tum & custos humilitas ipsa· de qua glori
atur· Quia respexit inquit humilitatem
ancillae suae· etce enim ex hoc beatam
me dicent omnes generationes; Ergo
primum discendi incitamentum· nobi
litas ē magistri· deinde merces laboris
optimi· fructus humilitatis; Qd igitur
nobilius matre dñi· qd splendidius ea·

quā splendor elegit paternae glorie.
 quid castius. quae corpus xp̄i. sine con-
 tagione corporis generauit. et tamen
 in eam solam humilitatem respexit
 dñm p̄fitetur. que custos ē cetera rum
 uirtutum. Collocauerat enim intuto sta-
 tionis portu. sublimia meritorum su-
 orum exerita. & ideo diuinitus illus-
 tratur. Unde dñs. Ad quem respiciā
 nisi ad humile & quietum. actremen-
 tem sermones meos. fecit enim qđ
 p̄misericordia & respexit humilitatem ancil-
 lae suae. Unde & beata iā ab omni se-
 culo dicitur. Idecirco & uos filiae. si
 uere uirgines esse uultis. humilitatem
 sectamini. & matrem dñi. quae se an-
 cillam uocat. corde amoris imitari

procurate; Quae didicit sponsos cui uos
deuouistis humilitatem quam uos exse-
docuit; Vnde ait idem. Discite ame quia
mitis sum. & humilis corde; Non ergo
beata dī genitrix. a filio suo dño n̄o di-
dicit caelos fabricare. non angelos cre-
are. n̄ miracula dītatis insignia operari.
sed tantum humiliari. c&eraq. uiſtu-
tum documenta. intra humilitatis cui
todiam aggregare; Vnde cum ea semp
singularum uiirtutum pudicitia comes
in remota mansit. quia omnino pudor
individuus uirginitati esse debet. si
ne quo recte castitas uera seruari n̄ po-
te; Numquā igitur beata maria sine
pudoris sui custode processit. Et ideo
si placet uobis karissime talis ac

tanta uirgo placeat & opus uirtutis cui
 uita omnium disciplina ē. cuius mores
 instituta aeclesiarum. quae precellit
 cunctis. supereminet uniuersis; Prop
 terea quaecumq' uirgo sibi abea optat
 praemium. & implorat auxilium. de
 bet imitari exemplum; Rogo uos o uir
 gines. rogo & uiduae. imitamini pau
 lam matrem uiduam. exemplar conti
 nemiae & castitatis. imitamini euilo
 chium. quam habetis uobis scum uirgi
 nem & formam perfectae integritatis;
 Quod si minus in illis ē quam in ma
 tre dñi. immo quiaē. habetis ple
 foecundam & uirginem perpetuam.
 quia sicut in comparatione dī nemo
 bonus. ita & in comparatione matris

dñi nulla inuenitur perfecta· quam
uis uirtutib· eximia compbetur; Unus est
pater uī qui in caelis ē· unus & magister·
una ē & forma uirginitatis in maria;
C ui uos omnes· uti imaginem reformatis
integritatis· faciem in primere debetis
in sculptura sp̄s sc̄i· quoniam haec est
ortus conclusus· sonus signatus· puiteus
aquarum uiuentium; Ad quam nulli
potuerunt doli irrumperē· nec preua
luit fraus inimici· sed permanxit scā
mente ac corpore· multis donorum
priuilegiis sublimata; Idcirco hanc imi
tamini morib· sequimini castitate· huic
implorate auxilium; Qd si me qui alta
loquor· prae sumptionis uedit arguere
inuidorum aliquis· qd uobis scripserim·

arguat caritatem atq. dilectionē. quia ro
 gantib. uobis. ne hoc quidem inexpertus
 iudicauit negandum; Malum enim excipe
 re ruborem pudoris. quam non exequi
 iussionem uīram. quarum precibus non
 numquam dī noster oboedire uidetur.
 presertim cum habeatis uobiscum quas
 imitari uirtutis ē. cum quib. discere
 potestis. affectum ame potius quā ma
 gisterium. quod ad laudē huius diei re
 quisistis; Vnde excusare non debui pp
 ter obseruantiam grauitatis. ne imperti
 rem deuotioni uīrae quae mandastis;
 Qd si docere nequiuī. saltum ad laudem
 tantae uirginis. exhortari omnino cu
 rauī. quatinus non deessem uobis quē
 diligitis. in die tantae festi uitatis. sed

iungerer p̄t̄cib̄ iungerer uotis quomo
do mente adei uobiscum eleuari me
rear. uīris suffragantib̄ meritis ad quae
peruenit beati & intemerata uirgo maria.
Ecce hodierna die ad illum preclarū
ac splendidum thronum archangelōꝝ.
ipsa per humilitatem per integratē
carnis ascendit. unde intemperantia oī
eximios archangelorū & superbia deie
cit. Qua ppter gaudete. gaudete in qua.
quia uobis uia patescet ē caelorum;
Quam uis enim nobis eadem promittan
tur. uobis tamen iam presbita sunt.
quae cum angelis incorruptionē serua
tis; Quae licet de hoc mundo sitis. fa
uente dō iam in hoc mundo non estis.
quia & si saeculum uos habere meruit.

tenere omnino non potuit; Beata itaq;
 maria hodie iam ab omnib. genibus
 longe lateq. predicatur & uobis quae
 secutae estis exemplum tantae uirginis.
 beatitudo condonatur caelestis. quas n
 in lecebrae sollicitant corporis. non col
 luuo precipitat uoluptatis. non aet
 inflammat in centuac carnis. immo
 angelica imitatio delectatur interris
 quorum in futuro aequalitas repro
 mittitur in caelis. Beatae igitur estissi
 liae. sed & beatae uiduae. quae caeli
 bem uobiscum in xpo ducunt uitam.
 quia secundum apostolum liberate ale
 ge uiri. sic permanserunt. Beator
 inquit erit si sic permanserit. scdm
 meum consilium. Puto enim ait.

quod & ego sp̄m dī habeam. euidenter
uolens exprimere quid sit inter eam.
quae adhuc iuncta ē lege uiro. & in
ter eam quae iam soluta uinculo beatior
predicatur. Quod si utraq. beata quia
inxpo. beatior tamen quaecumq. iam
soluta ē & caelestia sectatur. Ideo uiduæ
semper virginib. bene copulantur ut
ait ap̄ts. Mulier innupta & virgo. co
gitat quae sunt dñi. ut sit sc̄a & cor
pore & sp̄u. Quodammodo enim ma
gisterium virginitatis. uiduarum glis
cit & confortatur exemplis. quae cum
uiris castum seruarunt conubium.
docent integritatem magis virginib.
dō seruandam. & quod p̄ p̄modū
non inferioris uirtutis ē. a coniugio

abstinere delectauerit. quam coniugii
 delectamenta nescire. In utroq. siqui
 dem gradu fortitudo laudatur. & pre-
 dicatur uirtus caelestis uite. Idcirco
 cognationem iam in xp̄o interq. ordo
 sortitur. Vnde dñs. Si quis fecerit
 inquit uoluntatem patris mei qui in
 caelis ē. ipse meus frater. soror & mater
 ē. Abi non sexus. non condicio non
 aetas discernitur. sed qui fecerit inquit
 uoluntatem patris mei qui in caelis ē.
 Unde quia libera facultas cunctis p̄
 statur. estote karissime ad quod uos
 xp̄i grā uocauit. Estote matres xp̄i
 ac sponsae. estote sorores ac ppinqūe
 quia quod carne non potuistis. grā
 totum condonatum ē uobis. Et ideo

diligite matrem dñi: quę uobis sponsum
genuit immortalem: cuius & uobiscum
soror ē ipsa: quia uoluntatē patris se-
cit: ut ess& mater: p̄ p̄ in qua quidem
uobis non carne sed sp̄u: ut unitas c̄
mendetur aeclesiae: & societas corpo-
ris xp̄i intellegatur. Ex quo dñs. Volo
pater: quia ego et tu unum sumus: ut
et ipsi innobis unum sint. Quae p̄fec-
to unitas: per unum mediatorem dī
& hominū efficitur. Facit ergo uolun-
tatem patris & uos: ut unum esse pos-
stis. Ornate lampades uīras: occurri-
te: sponso: quia iam ad ostium pul-
sat: & matrem si eam diligitis sequi-
mini. Intus autem parate & ornate
lampades uīras: quia filiae regis estis.

Omnis ergo gloria uera ab intus sit. & in
tus habete quod foris luceat. ne forte
interhas sollemnitates priusquam spon
sus ueniat extinguantur. Nam caelebri
tas huius dier. non nisi accensis lampa
dibus intus & foris recte colitur. Ideo
emendum est oleum dum uacat. nec u
sponsus uenerit quod absit uacuae
inueniamini. Propterea quae sursum
sunt sapite. ubi beata peruenit uirgo.
& non quae super terram. quia uera
conuersatio. si estis iam quod uouistis.
in caelis fore debet. Illuc dirigite men
tem. illuc abscondite uitam uiram. do
net furor pertranseat dñi. quo beata di
genitrix hodie peruenit. Ibi namq. ha
betis sponsum. ibi pontificem. ibi om

nia quaecumq; quaeſiſtis illuc dirige
mentem. ut cum xp̄c uirginis filius ap
paruerit in fine sc̄li. cum ipſo & uos ap
pareatis in gloria.

INCIPIT SERMO BEATI AMBROSI.

SI SUBTILITER A FIDELIBUS QUAE
sit huius diei festiuitas perpendat.
eo deuotionis affectu caelebrandam
ſuscipient. quo dominicae natiuitatis
circumcisionis atq; apparitionis sol
lemnia ſunt obſecuti. Illius enim iſta
ſollemnitas ē cuius etille. ſed nec minor
iſta quam illae. Quod utiq; in hoc

sermone apertis monstrabimus documentis. Huius quippe diei sollemnitas sicut aquibusdam christianis ignoratur sic amulatis praeceteris anni solennitatibus honoratior habetur maxime autem eo loco quo primatum ecclesia catholica in primo pastore sortita est. Intanta enim reverentia ab illis habetur ut eadie cuncta ciuitatis turba in unum collecta immensis cereorum luminibus coruscans missarum sollemnia concelebrent nullusque aditum publicae stationis intret qui lumen manu non tenuerit. Tamquam scilicet dominum in templo oblati. Immo & iam suscepti lumen fidei quo interius fulgent exterius oblationis suae religione demonstrant.

odie namq. iuxta legem atq. euuan
gelium. peractis anatuitate xp̄i qua
draginta dieb. in templo ē idem dñs
a parentibus presentatus. hodie ascō
symone suscep̄tus. patriq. cum sacris
munerib. oblatus. hodie redemptio
nem israhel expectantib. ab eodem
symone & anna publice predicat̄.

O quam pium spectaculum. quo non
nisi pui delectari p̄bantur. Stat hinc
uirgo & mater non cuiuscumq. sed
dī. suscipit hinc infantulus paruulus
filius uirginis. cuius diuinitatem non
capit mundus. Occurrunt hinc inde
p̄phete. atq. uterq. sexus depuero p̄
phetat. Offertur oblatio p̄ puer. non
timen quae delicta emundet. sed

quae sacramenta declareret. Et quia
 huius diei preconium attollere cu-
 pio. libet ipsam aeiuangelicam lec-
 tionem conloquendo transcurrere. in
 qua isti narrari cognosco. quatinus ad
 ea quae dico illa respondeat. immo
 ad ea illa quae narrat. uox exhortatio-
 nis meae respondeat. Denique lucas
 aeiuangelista ueritatis historiam de
 xpi incarnatione plenius atque ordi-
 nantius caeteris aeiuangelistis ex-
 sequens. post adnunciationem eis
 ab angelo factam. post nativitatem
 angelorum uocib[us] declaratam. post
 circumcisio[n]em octau[i] diei in domo
 parentum. haec in ordine sequitur
 dicens. Postquam impleti sunt

die purgationis matris eius. scdm
legem moysi. tulerunt illum in iher
usalem. ut susterent illum dñō. sicut
scriptum ē in lege dñi. quia omne
masculinum adaperiens uulnā sc̄m
dñō uocabitur. Cunctis fidelibus
liquet. nequaquam redemptoris ma
trem. ex eiā natuitate maculam con
traxisse. qua illorum dierum spatio
a sacris edibus abstinenſ purgaretur.
quae sine humana concupiscentia
sine humano concubitu uirgo con
cepit. sine aliqua carnis corruptio
ne uirgo peperit. & sine fine uirgo
p̄mansit. ac per hoc nec masculus
eius ex ea natus. uulnā am eius ape
ruit. Sed hoc iuxta legis narrationē

euangelista contextens claudit impi
 is sacramentum diuinae incarnationis.
 matremq. legem obseruantē introducit
Sed nec mirum si mater obseruaret le
 gem. quam eius filius non uenerat sol
 uere sed adimplere. Sciebat enim.
 quo ordine conceperat quo usu pe
 pererat. & quis esset quem genuerat.
Sed legem communem obseruans ex
 pectauit purgationis diem. caelauit
 filii maiestatem. Hinc ē quod eum in
 templo duodecim annorum interdoc
 tores legis inueniens filium ioseph uo
 cat dicens. fili. quid fecisti nobis sic.
 ecce pater tuus & ego. doleentes quere
 bamus te. Quem pculdubio sciebat
 sine concubitu concepisse. sine cor

ruptione uirginali edidisse. Sed cur ab
scondit conceptionis ac nativitatis illius
sacramentum. quem nouit d̄m in men-
sum. Numquid nam quia inuidit
alii. quem ad templum deferens. sc̄i
senis tradidit manibus. Absit. Sed ut
sp̄u p̄ prophetiae repleta. redemptionem
mundi non aperit. Sciebat enim iam
tunc grā plena. sp̄u diuinitatis afflata.
quia si hunc huius sc̄li principes ag-
nouissent. numquam p̄ salute nostra
crucifixissent. Effert ergo beatissima
uirgo tamquam legem obseruans intē-
plo quem edidit. ut non omnibus
sed paucis reueletur. Quis est quem
genuisti. Apparet interim lapis hu-
milis. abscisus demonte sine manib.

ut reprobetur ab edificantib. usque quo
 statuam in pedib. pertuttiens. crescat in
 montem magnum. impletatq. uniuersū
 orbem terrarum. O quam parvus. oquā
 magnus ē. quem peperisti. Parvus in hu
 manitate. magnus in diuinitate. Parvus
 in regno iudeorum. magnus in regno iu
 gentium. Sed non ab omnib. in regno iu
 daeorum parvus aestimatur. Nam & ipsa
 quae hunc genuisti. ex ipso populo israhel.
 in uirgam creuisti. Uirga enim deradice
 iesce surrexisti. & floristi uirga aaron.
 fronduisti. & nucem peperisti. & quam
 pre omnibus in mensitatē eius agnouis
 ti. quem tam parvissimum exte natum
 uidisti. & cul dubio quem infantem genu
 isti. dñm omnipotentem tremens adorasti.

adorans tremuisti quem uamen quia
scdm humanitatem filium recognouisti.
lactasti. souisti. aluisti. Quis putas no
bis possit indicare inter huiuscmodi
obsequia. animi tui sensum. O beatissima
uirgo. cum hinc cerneret. exte
natum tantillum infantem. illinc ad
tenderes dñm immensum. hinc creatū
illinc creatorem. hinc infirmum. il
linc fortissimum. hinc alendum. il
linc alentem. hinc non loquentem. il
linc angelos docente. Quis inquam
tui pectoris archana nobis reserare ua
leat. Quib. modis cogitatum adu
traq. flectebas. cum unum eundemq.
dī atq. hominis filium manib. tenens.
hinc adorares ut dñm. illinc osculareris

ut paruulum. Quis ad tam ineffabile
 miraculum non obstupestat? Quis non
 pene elinguis fiat? Generat puella su
 um & omnium creatorem. nutrit suū
 & omnium nutritorem. portat ad tem
 plum suum & omniū rectorem. O ad
 mirandum spectaculum. ad quod nō so
 lum humana. uerum & iam angelica
 stupestat natura. Ad haec fr̄s karis
 simi fidei oculos erigite. ad haec pie
 tatis affectu conuenite. Ibi xp̄m sus
 cipite. p̄ uobis in carne humiliatum.
 sed adorate in sua diuinitate d̄m ex
 celsum. Ampleximini paruulum. si
 cogitate inmensum. Amate humilia
 tum. sed timete excessū. Iam uero di
 lectissimi si querit. quid mistice sig

nificatum fuerit in eo quod redemptor
nř amatre & parentib. exciuitate p̄pria
in hierusalem ad templū dñi portari se
uoluit. inuenimus ipsam gloriosam ma-
trem & uirginem eiusq. p̄pinq̄os figu-
ram gessisse illius aecclae quae ex iudea
in apłos credit. Quando enim aecclā
non uirgo. cuius membra apłs affatitur
dicens. Despondi uos um uiro uirginē
castam exhibere xp̄o; quando ipsa non
mater. de qua per psalmystam dicitur
Mater syon dic& homo & dñs in euuan-
glio. Quicumq. fecerit uoluntatem pa-
tris mei qui in caelis ē. ipse meus fra-
ter & soror & mater ē. Quando electi. n̄
p̄pinq̄i fratres & sorores sunt appella-
ti. Mater itaq. ac p̄pinq̄i redemptore

n̄m anāhareth in hierusalem ad templo
 plū dñi deferunt· quia primitua illa
 in primis discipulis a ecclā ex iudeis
 repulsa· eiusdem redemptoris dispensa-
 tionem· ad notitiam gentium perduxit.
 I psa enim a ecclā non solum ex gentib-
 uerum & iam ex iudeis hierusalem
 id est uisio pacis recte uocatur· de qua
 per psalmystā dicit̄ Hierusalē quae
 aedificatur ut ciuitas· cuius participa-
 tio eius in id ipsum· ipsa & item plū
 sicut per paulum fidelib· dicitur· Tem-
 plus dī sanctum ē quod ehs uos.
 Ne per hoc cum apli ex iudea xp̄m
 adnunciantes uenient ad gentes· ni-
 mirum & hierusalē ad hierusalem
 & templum ad templo occurrit·

cum hi omnes una sint hierusalem
ciuitas. unum & templum. In hac itaq.
ciuitate atq. in hoc templo. ab aposto
lis oblatus xp̄c suscipitur. Unde ipsa
ecclesia psalmystae uoce dō patri lo
quitur dicens. Suscepimus d̄s miseri
cordia tuā in medio templi tui sub au
dis in medio ecclesiae quae ē templū
tuum. Siue autem iuxta historiam.
siue iuxta mysticum intellectum. cur
xp̄c apparentib. ad scām ciuitatem & te
plum ducatur. causa manifestatur
cum subditur; ut darent hostiā. scđm
quod dictum ē in lege dñi. partitu
rum. aut duos pullos columbarum.
Pr̄ceptum siquidem legis fuerat. ut
sicui forte agnus defuisse. & unā

horum. id est aut parturiturum aut du
 os pullos columbarum inuenisset dō
 oblationem filii offerret. nec preiudica
 retur ex altero. qui unum quodlibet ho
 rum obtulisset. Sed quia uterq; xp̄i ae
 clae que sacramenta significant. cre
 dendū ē utrumq; ad sacrificium matrē
 inuenisse. atq; obtulisse. Deniq; in hac
 oblatione aiuum. illa prefigurabatur
 oblatio. quae p̄ salutē mundi oblata est
 uespera dier. dñi uidelicet passio. per
 quam sumus dō reconciliati. De hac
 quippe hostia per paulum fidelib. dicit.
 Ambulate in dilectione. sicut & xp̄c di
 lexit nos & tradidit semetipsū p nobis
 oblationem & hostiam dō in odorem
 suavitatis. Et rursum. Qui dilexit me

inquit. & tradidit se ipsum pme. Quia
uero omnes aelecti membra sunt xp̄i. In
turture scilicet turtures. atq; in columba
columbae. Designat & iam haec oblatio
mortificationem aelectorum. quibus per
eundem aplum dicitur. Obsecro uos per
misericordiam dī. ut exhibatis corpo
ra uera. non hostiam uiuentem. scām
dō placenterem. rationabile obsequiū
ūrum. Sed nulla potē esse mortifi
cationis accepta dō oblatio. in quibus
non fuerit uerae fidei castitas. uerae
caritatis concordia. Proinde nonsine
causa sacrificium quod pdno mystice
oblatum perhibetur. exturturibus &
columbis fuisse narrat. Inturture enī
castitas. in columba caritas cōmendat.

Turtur namq. intemeratam seruat uni
 uiro fidem. Columba uero. aliarum
 cohabitantium non deserit unitatem.
 Catholicus igitur xpianus. tunc uere
 spiritualis turtur efficitur. si ueram tri
 nitatis fidem. firma credulitate con
 seruet. & heretice prauitatis sensum.
 tamquam fornicationis inquina
 menta repudiet. Tunc uere erit co
 lumba. si longanimitter usq. ad fi
 nem catholica societate permaneat
 & contra temptationum scandala in
 mobili firmitate persistat. ut nec
 heretica fornicatio corrum pat in
 corde fidei castitatem. nec amara
 dissensio. aecclesiastice caritatis dis
 si pet unitatem. Haec ē enim aecclesia

catholica. que fidem uni dño tamquā
legitimo uiro conseruat. & congrega
tionem multorum infide multipli
cat. Sequitur. Et etce homo erat in
hierusalem cui nomen symeon. &
homo iste iustus & timoratus. ex
spectans consolationem isrl. & sp̄s
sc̄f erat in eo. & responsum accepe
rat a sp̄u sc̄o. non uisurum se mor
tem. nisi uidereret xp̄m dñi. Et ue
nit in sp̄u intemplum. Nihil mi
nus de sc̄itate ifti specialiter homi
ni ascribitur. qui & in hierusalem
idē uisione pacis commoratur. &
fidei operatione iustus. & reueren
tia timoratus & israhel consolati
one attonitus. & sp̄u sc̄o repletus.

eiusq. responsione de incarnati uerbi
 uisione roboratus fuisse perhibetur.
 O quam ardenti desiderio homo iste
 exspectabat secundum sp̄f̄sei pro
 missionem. uidere in carne redemp
 torem. Quę putamus fuerit instan
 tia orationis eius. quae diuino res
 ponso meruit firmari de his quae
 petebat. Quae erant eius gemituum
 continuata uerba in sc̄ā depreciatione.
 Non enim in petendo cessauit usque
 quo responsum acciperet super his
 quae poscebat. fuerunt siquidē
 in retroactis temporibus multi si
 mili desiderio accensi. dñō attes
 tamē. qui ad discipulos ait. Mul
 ti reges & prophete. uoluerunt

uidere quae uidatis & non uiderunt
& audire quae auditis & non audi-
erunt. Sed hoc isti soli concessum ē
qui in plenitudine temporis. hę
ultimo apparuit. Sed si uigilanti
studio subsequentium scōrum ad-
tendimus desiderium. quibꝫ xp̄c
uiuere ē. & mori lucrum. inuenim
eos non minoris anxietatis ardore
diuinitatem eiusdem saluatoris in-
tueri uelle. quam ille concipiuit
inspicere carnem. Hinc paulus dicit
Cupio dissolui & esse cum xp̄o. multo
autem mediis. Hinc psalmista ex
persona aecclae dicit. Si uult ani-
ma mea ad d̄m uiuum. quando
ueniam & parebo ante faciē dī.

Quis ergo iam hinc non uideat in uno
 sermone multis. per unum cunctos fig-
 nificari aeletios. qui nunc isti ex fide
 atq. operatione. & timorati ex futura ex-
 spectatione. & attentioni inueniuntur ex-
 futura consolatione. In quib. & iam sp̄s
 s̄es in esse cognoscit. quia & per apostlm
 dicitur. Caritas dī diffusa ē in cordib.
 nr̄is. persp̄m sc̄m. qui datus ē nobis.
 Et rursum fidelib. dicit. Corpora uīra
 templum sunt sp̄s sc̄i quem habetis
 adō. Quiq. responsum accipiunt asp̄u
 sc̄o non se uisuros mortem. nisi uide-
 ant xp̄m. quia in hac adhuc corrup-
 tibili uita. eiusdem sp̄s sc̄i grā reuelan-
 te apertis fidei oculis. eum qui se cum
 illis usq. in finem sc̄li mansurū esse

repromisit aspiciunt non iam carne par-
uum sed diuinitate immensum. Qui
& iam cum ap̄lo dicunt. Et si noueramus
x̄p̄m secundum carnem. sed iam nunc
non nouimus. Habitant & iam isti in
hierusalem. atq. insp̄u intemplum quo
x̄pc inducitur ueniunt. Ipsi enim sunt
& templum. qui ueniunt intemplum.
in quibus & aquib. x̄pc excipit. Breui-
ter fr̄s isti p̄ currimus. nedum quae-
sunt huius diei sacramenta. quodq. sc̄m
piumq. preconium. indicare stude-
mus. cuiuslibet infastidium ueniam.
Sequit̄. Et cum introducerent puerū
ih̄m parentes eius. ut facerent sc̄dm
consuetudinem legis p̄ eo. & ipse acce-
pit eum inulnas suas & benedixit d̄m

& dixit. Nunc dimittis dñe seruum
tuum secđm uerbum tuum in pace.
quia uiderunt oculi mei salutare tu
um. Hinc unius. hinc multorum. im
mo & iam omnium adimpleteur.

Exspectatio iustorum. Sed dicam
prius de uno. & sic loquamur de omni
bus. Cupimus enim ad hoc studiū ūrm
inflectere. ut quod dicit̄ de omnibus.
de uno ueraciter sentiat̄. Et ecce dum
specialiter de uno ueneribili sene cupi
mus loqui. occurrit predicanda uirgi
nis prudentia. non humana industria
fulta. sed sp̄u diuinitatis afflata. que si
lium oblatura ueniens. suaeq. naturae
humilitatem seruans. prophetie tradi
dit manibus offerendū. Non ignara

quiſ & qualis eſſet. cuiuſ manibus
dñm hominemq tradebat ſacrificio
dedicandum. Offert autem dñm pphetae
tarum pphetae. offert unicum uni im
mo omnib. in uno. quae omnibus eun
dem peperit ſaluatorem. Non enim
desinat nec uſq. offerre quem genuit
cum ſuif ſcīſ interuentionibus eun
dem electis uniri redemptorem facit
& ut uerum fatear. materno affectu
id ipsum piuſſima facit. Omnes enī
filios deputat. quos diuina grā xpo^{genent.}
Quando non ipsa mater aelectorum.
quae fratrem genuit eorum. Si in
quam xpc credentium frater. cur
non ipsa quae xp̄m genuit. sit cre
dentium mater. Quam obrem bea

tissima uirgo. offer nobis xp̄m p̄us
 suffragiis. quae nescis inuidere filiis.
Sed nec attendas filiorum iniurias. a
 quibus non ut dignum ē honoris. To
 lerat pia mater in reuerentiam filiorū.
 quia amore uincit generationis. Foue
 ergo & sitanti meriti indignos p̄ifora
 tionib. quod in uno genuisti. Depreca
 re unicum filium. p̄ excessib. multaq.
 filiorum. **S**ed iam fratres karissimi
 xp̄m in ulna suscipiens. qd unus spe
 cialiter dicat audiamus. Ait enim.
 Nunc dimittis seruum tuum dñe. se
 cundum uerbum tuum in pace. quia
 uiderunt oculi mei salutare tuum.
 Ac si diceret. Longa me exspectatione
 fatigasti. diu retinuisti. sed tandem

uisum quem exspectauit. iam dehu
manae uitiae scandalis in pace dimit
tur. Dimittis in pace. quia secundum pro
missionem tuam. per incarnationi uer
bi mysterium solutis inimicis tibi
merui reconciliari. Dimittis in pace.
quia video pacem. Ipse est enim pax
 nostra. qui fecit utraq; unum. Hoc de
 niq; & omnes electi dicunt. qui Christum
 in ulnas suscipiunt. qui fidei oculis
 salutare dei conspicunt. Quid enim
 est Christus in ulnas suscipere. nisi pri
 hunc operibus in membris suis am
 plecti. Vulneras enim id est brachia. vir
 tus operationis exprimitur. Cum
 enim in alio esurientem Christum faci
 ant. In alio sitientem potant. in alio

hospiti suscipiunt. in alio nudum
 operiunt. in alio infirmum uel in car-
 cere possum uisitant. His pculdubio
 deuotis actionib. tamquam brachius cot-
 tidie eundem ipsum puerum amplec-
 tuntur. Et quia haec agentes. illum
 suscipere in his plena fide cognoscunt.
 illum se in his uidere non dubitant. qui
 dixit. Quamdiu fecisti uni de his mini-
 mis meis. mihi fecisti. Atq. eisdem ope-
 ribus ut ad pacem dī redeant. a pecca-
 ti scandalo ab solui se credunt. Recte
 idem exclamat dicens. Nunc dimitt
 is seruum tuum dñe. scdm uerbum
 tuum in pace. quia uiderunt oculi
 mei salutare tuum. Ac si aelecti di-
 cant. Ideo nos a peccati scandalo scdm

permissionem tuam ab soluens. iam
in pace reconciliatos. passibus amoris
appinquare caelestibus facis. quia fidei
oculis salutare tuum. id est dñum ihm
xpm. in membris eius intueri. eumq.
propter operibus amplecti meruimus.
De quo adhuc siue ille siue isti dō patri
dicunt. quod parasti ante faciem om
nium populorum. Nisi atoto pars in
tellegenda sit populorum. quae sal
uatorum incarnē uiderit. iuxta litté
rāe rationem non stabit. qui eum nec
carneis nec fidei oculis omnes popu
li conspexerunt. Ante faciem ergo om
nium hoc salutare dicitur preparatū.
quia ex omnibus populis in eum cre
diderunt qui eum credentes fidei oculis

aspexerunt. Nam qđ dñs thome
 dicit. quia uidisti me thomas cre
 disti. beati qui non uiderunt & cre
 diderunt. hoc deuisione corporali
 locutus ē. De quo & subditur. Lumen
 ad reuelationem gentium & gloriā
 plebis tuae isrl. Hoc utiq. lumine
 detenebris reuelate. hoc inuentae.
 hoc illustrate sunt gentes. sicut scrip
 tum ē. Gentium populus qui ambu
 labat intenebris. uidit luce magnā.
 Sedentibus in regione umbrae mor
 tis. lux orta ē eis. De hoc lumine
 iohannes acuuangelista testatur dic.^{ens.}
 Erat lux uera. quae illuminat om
 nem hominem uenientem in hunc
 mundum. De hoc in epistola sua

dicit. D̄s lux ē & tenebrae in eo non
sunt ullaē. De hoc lumine idem in
acuū angelio ait. Lumen uenit in mun-
dum. & dilexerunt homines magis ^{tenebra} tenebrae
quam lucem. Et iterum. Quam diu-
sum in mundo. lux sum mundi.
Quodq. cum sit & iam gloria gentiū
in eo. ad gloriam isrl dicitur p̄ parati.
quia siue in patriarchis. prophetis. atq.
ap̄lis. Immo & iam in ipso omnium
capite xp̄o. siue in aelo quis dī. am-
plius gens illa quam gentes glori-
osa monstratur. Apto attestante
qui ait. Qđ ergo amplius ē iudeo.
dut quae utilitas circumcisionis.
Multum per omnem modum. Pri-
mum quidem. quia crediti sunt

illis eloquia dī. Et rursum. Quorū
 adoptio ē filiorum & gloria & testa
 mentum & legis latio & obsequiū
 & pmissa. Quorum patres & exquib;
 xp̄c secundum carnem. qui ē bene
 dictus in saecula AMEN. Sequitur.
 Et erat ioseph & maria mater eius mi
 rantes super his quae dicebantur de
 illo. Quib. mirantib. & iam nos ipsi
 miramur. cur ipsi sint super his
 quae de illo ap̄ pheta scō dicebantur
 mirati. Numqd enim ioseph iam
 insomnis non audierat. Ioseph fili
 dauid noli timere accipere mariā
 coniugem tuam. Quod enim in ea
 natum ē. de spiritu scō. ē. Pariet au
 tem filium. & uocabis nomen eius

ihm. Ipse enim saluum faciet popu
lum suum appetatis eorum. Numqd
& ipsa sacratissima uirgo. quae salua
uirginitate filium genuisse se sciebat
priusquam conciperet. ut ^{parere} conciperet
ab angelis non audierat. Ave grā ple
na dñs tecum. benedicta tu inter mu
lieres. Sp̄s sc̄s sup ueniet in te & ui
tus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq.
& qđ nasceretur ex te sc̄m uocabit̄ fili
us dī. Qd ergo admirantur super
his quae de illo narrantur. nisi quae
caeteris mirantib. ut sacramentū im
puls occulterent quid sibi uelint talia
quae de illo tam illo ab homine sen
dicuntur. & ipsi mirantur. Sed audi
ant de illo potiora. Deniq. sequitur.

Et benedixit illis symeon. & dixit ad
mariam matrem eius. Ecce positus
est hic in ruinam & in resurrectionem
multorum inserit & in signum cui
contra dicitur. In una redemptoris
nři dī hominisq. persona. pfectā
dī perfectamq. hominis inesse con
stitemus naturam. Et ex una qui
dem dñm. ex altera seruum. ex una
fortem. ex altera infirmum. Ex una
magnum ex altera paruum. Ex una
creantem. ex altera creatum. Ex una
passcentem. ex altera esurientem. Ex
una recreantem. ex altera sitientem.
Ex una miraculis coruscantem. ex al
tera iniuriis succumbentem. Ex una
uiuificantem. ex altera moriente.

Axuna uiuificantem. & exaltera p̄di
camus hunc ^{re}suscitatum. Et cum
aliud in eo sit dñs. aliud seruus.
aliud fortis. aliud infirmus. ali
ud magnus. aliud parvus. aliud
creans. aliud creatus. aliud pascens.
aliud esuriens. aliud recreans. ali
ud sitiens. aliud miraculis corus
cans. aliud iniuriis succumbens.
aliud uiuificans. aliud moriens.
aliud resuscitans. aliud resuscita
tus. non tamen aliis dñs. aliis
seruus. aliis fortis. aliis infir
mus. aliis magnus. aliis parvus
aliis creatus. aliis creans. aliis
pascens. aliis esuriens. aliis recre
ans. aliis sitiens. aliis miraculis

coruscans. alius iniuris succum
 bens. alius uiuificans. alius mori
 ens. alius resuscitans. alius resusci
 tatus. Sed unus idemq. di atq. homi
 nis filius. ex uno ut dictum ē dñs.
 ex altero seruus. ex uno fortis. ex alte
 ro infirmus. ex uno magnus. exalte
 ro paruus. ex uno creans. ex altero
 creatus. ex uno pascens. ex altero
 esuriens. ex uno recreans. ex alte
 ro sitiens. ex uno miraculis corus
 cans. altero iniuriis succumbens.
 ex uno uiuificans. ex altero mori
 ens. ex uno resuscitans. ex altero
 resuscitatus intellegitur. Quiq. an
 te oculos mortaliū postitus. ex
 uno uenerabatur ut dī. ex altero

despiciebatur ut homo Deniq; cū
hunc iudeorū populus cerneret
de quinq; panib; quatuor milia
hominum pascientem infirmos
curantem leprosos mundantem ac
mortuos suscitantem dñm esse arbi
trabantur Rursum cum eundem as
picerent esurientem sitientem las
sescentem dormientem atq; iniun
is subcumbentem purum esse homi
nem suspicabantur Et haec quidē
apud incertas turbas sed non apud
discipulos Neq; enim in cordibus eō
ita uariabatur qui illius assiduis pri
uatisq; fruebantur Quib; & ab ipso
dicitur Uobis datum ē nosse myste
rium regni dī caeteris autē inpara

bolis. ut uidentes non uideant. & audi-
 dentes non intellegant. At ubi uen-
 tum ē ad passionem mortis. perit
 fides ablata ē omnium spes. Deniq
 ue euangelista testatur. omnes
 eo relicto fugerunt. Ex quib. dum
 unus uinctum a longe sequitur. ad
 atrium perueniens. eundem recog-
 nouisse se denegat. Et quis in
 mortis passione illo ruente non
 rueret. cum eius amator. cum auil-
 dus eius imitator. unus ancillae uo-
 ce perterritus. non semel sed ter
 ab negauerit. Sed incarne a mortui
 is resurgente. resurrexerunt in ani-
 ma discipuli. Utrumq. autem an
 te passionem eius eadem redemp-

tor qua tradebatur nocte in disci-
pulis somno perfidiae lapsis ac re-
fuscitatione eiusdem redemptoris
designatum est. Mors ergo eius facta
est ruina multorum. Resurrecio ue-
ro multorum uita. Dicatur itaq.
Ecce positus est hic in ruinam & in
resurrectionem multorum in Is-
rahel. Acs si dicereatur. Eo morien-
te multi exstantibus ruerunt. Eo
resurgente multi ex lapsis resur-
gent. Quia uero illo quidem mo-
riente multi ruerunt & illo re-
surgente multi resurrēxerunt.
Sed in eum qui ex mortuis resur-
rgit non omnes crediderunt.
Retate subiungitur. Et insignum

cui contradicitur. Quod enim signa
 mus ab aliorum noticia abscondim.
 Quid autem ante fidelium oculos.
 aliud fuit caro redemptoris. quam
 quod clam diuinitatis eius sigillū
 abs confessionis. In signū itaq. redemp-
 tor nr̄ positus fuit. Sed cui nisi
 illi contradictum fuit. Quae cau-
 sa contradixit. Quid contradixit.
 Ut autem tamquā interroganti cui-
 libet breuiter respondeam. Quae
 causa contradixit. nisi mors carnis.
 Quid contradixit. nisi non esse dñm.
 qui mori potuit ab hominib. ut
 homo. Cui contradixit. nisi om-
 ni incredulo. Quae uidelicet con-
 tradictio. quibusdā uersa ^{at} instul

ticiam. ap̄to attestante Hos autem
predicamus xp̄m. iudeis quidē
scandalum. gentib. autē stultitiam.
Sequit̄ itaq. uenerabilis senex iustus
ac propheta dī. & dicit matri īhu.
Et tuam ipsius animā pertransi
bit gladius. ut reuelentur exmul
tis cordib. cogitationes. Sol& non
numquā inscriptura sacra. gladii
nomine temporalis tribulatio figu
rari. psalmista attestante. qui in
latas a persecutorib. passiones. in
ipsos excepti reflecti dicens. Gla
dius eorum intret in corda ipso
rum. Hinc idem psalmista de io
seph. loquit̄. dicens. ferrum per
transiuit animam eius. donet

ueniret uerbum eius. Tam diu fuit
 in illa seruitutis ut carcenis tribu
 litione. donec qđ praedixerat futu
 rum uenire. Sed nec aliud hoc
 loco per gladiū intellegimus figura
 ri; quamquam autem multae tri
 bulationes animam transfo
 d erit beatissimae uirginis. illa
 tamen hic specialiter designa
 tur quae dño incruce mo
 riente. materna uiscera transfixit.
 Dicatur itaq. eidem ascō ppheta et
 tuam ipsius animam p transibit
 gladius. ut reuelentur ex multis
 cordib. cogitationes. Ac si diceret.
 Maternis uisceribus transuerberaris
 gladio tribulationis. Videbis in

cruice pendente. quem angelo nun
ciante uirgo concepisti. manente
uirginitate filium edidisti. quate
nus per hoc factum. & iudeorum
insultantiū iniquitas. & discipulō
fugientium infirmitas denudet.
Deniq. illo in cruce pendente. iudei
presentes insultabant ut descen
deret. Ap̄lī fugi entes de
cruce illum pos se descen
dere non credebant Quae ut fie
rent. necesse fuit m̄aterna piaq.
uiscera. ex eiusdem redemptoris
passione gladio tribulationis trans
figi. Sed iam ista ut coepimus qd
typice significant breuit̄ demon
stremus. Quis enim intra scām

aetlam constitutus non uideat in
 morte redemptoris nři illos cadere
 qui hunc aut solummodo homi
 nem mortalem fuisse. aut ueram
 carnem in passione uel in resur
 rectione non habuisse asseuerant
 Et quis in eius resurrectione n̄ con
 sideret illos resurgere. qui perfi
 dia malae credulitatis diuina ḡm
 separari. & in uera hunc carne.
 salua diuinitatis suae in passibi
 litate. ueracit̄ passum. & in uera
 carne ueracit̄ a sua maiestate sus
 citatum affirmant. An non aliis
 in ruinā. aliis in resurrectionem
 xp̄c factus fuerat. cū paulus dese
 suisq. sociis diceret. xp̄i bonus

odor sumus dō. & in his qui pereunt
& in his qui salvi fiunt. Et aliis odor
mortis in mortem. aliis odor vitae
in vita. De illis uero. quib. humanita
et carnis diuinitatē abscondit salua
toris. Ita dicit. Et opertū ē aeuuange
lium nřum. In his qui pereunt est
opertum. Nam uero si deuote
ut decet attendamus ipsam
beatam uirginem. cuius animam
gladius transfodisse perhibetur. ty
pum aeclae pretendisse repperim.
Cuius animum gladius pertransit
scilicet uerbum predicationis. Qđ
enim per gladium predicatione figu
ret. paulus apłs testat̄ dicens. Et
gladium sp̄s. quod ē uerbū dī.

G ladius etenim animā mariae trans
 uerberat quia uerbum dī a electio
 rum corda penetrat penetrans ab
 errore mortificat ab errore morti
 ficans in ueritate uitae commu
 nat. Ut reuelentur inquit ex mul
 tis cordib cogitationes. Ac si diceret.
 Idcirco diuini uerbi gladius sc̄ē
 corda funditus ab errore mortifi
 cans in ueritatis doctrinam cōmu
 nat ut dum quorundam uitauir
 tutesq loquendo examinant uni
 cuiq quib locumtū intima sua
 manifestant Hinc paulus dicit
 Si omnes prophetent intr̄ autē
 quis infidelis & idiota conuin
 citur ab omnib diudicatur ab

omnib. occulta & iam cordis eius ma
nifesta fiunt. Et ita cadens in faciem.
pronunciat quod uere d^sf in uobis sit.
O remus autem necesse ē. ut idem
gladius nīra corda transigat. qua
tinus fidelium turba. nobis predi
cantib. singulorum uirtutes ac
uitia exponentib. unicuiq. inte
riora sua patefiant. Sequit̄. Et
erat anna prophetissa filia phanuel
detribu asser. Haec processerat in
dieb. suis. & uixerat cum uiro suo
annis septem a uirginitate sua.
Et haec uidua erat. usq. ad annos
octoginta quattuor. quae non
discedebat detempo. ieiunis &
obsecrationib. seruiens nocte ac

die. Et haec ipsa hora superueniens con-
fitebatur dño. & loquebatur de illo
omnibus qui expectabant redemptio-
nem israhel. Haec iuxta historiam
aperta sunt. nec habent aliquid ob-
scuritatis. Commendant autem casti-
tatem beatae mulieris instantiam ie-
iuniorum atq. observationum diei
noctisq. templo dī inherentis. sed la-
tent in his quaedam aeccliae sacra-
menta. Quae enim per annum quae-
grā dī interpretatur. nisi aelectorum
acclae designatur. Ad cuius membra
apts loquit̄ dicens. Grā salui facti es-
tis perfidē. Quae bene & iam filia
phanuel de tribu aser fuisse perhi-
betur Phanuel quippe interptatur

facies dī. Affer uero uocatur beatus. Et
qui alii per facieē dī figurantur. nisi
qui sp̄s sc̄i grā repleti ad cognitionē
dī humana corda primi p duxerunt.
Quia enim p faciem quilib& agnoscit.
iure facies dī uocantur hi. per quos
agnitio dī reuelatur. Quiq. non im
merito asser. idē beati uocantur. quia
ad aeternitatē siue per inspiratū inte
rius naturalem siue per datam exteri
exteriorius legem erudiri meruerunt
Qnde scriptū ē Beatus homo quem
tu erudieris dñe. & de lege tua docu
eris eum. In quib. uerbis aperte mon
stratur aelectorum aecclām filiam
esse patriarcharum ac p pheturum
quae scilic& siue inspīritu. siue in

in uerbo recte & iam pphetissa nunc
 cupatur. De qua sub iungit. Et uxera
 rat cum viro suo annis septem a
 uirginitate sua. Et quis eius alius
 vir nisi ille de quo pessam ppheta
 tam dicitur. Indie illa apprehe-
 dent septem mulieres virum unū
 dicentes. Panem nr̄m comedemus
 & uestimentis nr̄ris operiemur.
 Tantummodo inuocetur nomen
 tuum super nos. Ausfer obprobri
 um nr̄m. Quis alius huiusē vir-
 nisi ille de quo iohannes in apoca-
 lipsi dicit. Ciuitatem scām hie-
 rusalem nouā uidi descendente
 de celo adō paratā sicut sponsā
 ornatam viro suo. Quae & iam

ante quam xp̄o sociatur. ideo uirgo
vel quia tunc idola non colebat. vel
certe. quia non incorrupta sed in
fecunda erat. Tunc autem hanc si
bi xp̄c uniuit. cū naturā humanā
suscipiens. euangelium exorsus
fuit. Quod itaq. annis septem cū
uiro suo a uirginitate sua uixisse
describitur. tempus eiusdem pre
dicationis ipso septenario numero
figuraliter concluditur. In quo
& septiformē sp̄s sc̄i gr̄am ab ip
so p̄cepit. & ipsa in mulieribus
ut septem aecclias mystice eidem
uniri meruit. Et quia illo ascen
dente ad celos. humanitatis eius
p̄sencia desolatiē iure & iam ui

dua remansisse narratur. An non
uidua recte uocatur. De quod per be-
atum iob hereticorum facta menti-
one dicit. Pauit sterilem & quae n̄
parit. & uiduae bene non fecit. Il-
lud itaq. gaudii tempus quo presen-
tia uiri in carne fruebatur. illudq.
tristiae. quo eius presentia deso-
landa erat aetēla. Idē uir eius de-
signans dicit. Non possunt ieiuna
re filii sponsi. quam diu cū illis
ē sponsus. Veniet autem tempus.
cum auferet ab eis. & tunc ieiuna-
bunt. In numero autem annorum
octoginta quattuor. quib. uiduae ēē
describitur. totum tempus uitae
presentis exprimitur. Legimus

enim filios israhel usquequo terram
remissionis ingrederentur. quadragin-
ta & duas mansiones in itinere habuisse.
Quibus scilicet quid aliud. quam pere-
grinatio uitae presentis figurat. In qua
heremo. tribulationib. exercemur.
usquequo ad terram uiuentium
ueniamus. Sed propter geminum
testamentum. uetus scilicet & no-
uum. idem quadagenarius ac se-
cundus numerus duplicatur. & fi-
unt octoginta quatuor. Sicut enī
propter utraq. testamenta. duoden-
arius numerus duplicatus. in uirgin-
ia quatuor seniorib. a ecclā de-
signat. sic & iam propterea eadem
duo testamenta. quadagenarius

ac secundus duplicatus in octoge
 nario tempus figurat. Et quod ibi
 permaniones. hoc hic exprimit p
 annos. Utrumq. enim concordit
 peregrinationem eiusdem ecclesiae de
 nunciat. De qua & bene subiungit.
 Quae non discebat detempro. ieiu
 nius & obsecrationib. seruiens noc
 te ac die. Ipsa enim est templum.
 quae & uidua ieiuniis & obsecra
 tionib. seruiens. In templo quoq.
 ablata corporali specie sponsi sur
 quia hunc necdum corporeis ocu
 lis intueri uallet ad nihil aliud
 magis quam adiunium & orati
 onem uacat. Hinc psalmista ait.
 Fuerunt mihi lacrimæ meæ.

panes die ac nocte. dū dicitur mihi
cotidie. ubi ēd̄stuus. Digne itaq. p̄
mittat ieiunia. ac deinde obsecuratio
nes coniungit. Quae enim ēē po
test obsecuratio. ubi regnat commis
satio? Quae ēē potest deprecatione ubi
dominatur assidua potatio? Sed
hec dicens. cordis & iam uult in
tellegi ieiunium. Quo nisi quis ab
immundis cogitationib. ieiunare
studeat uniri dō non ualeat. Siue
autem isto. siue illo ieiunio simulq.
obsecurationib. fulta die ac nocte
seruire describit. Subaudis. in
prosperis & in aduersis ab hoc ope
re non cessat. Sequit. Et ut per
fecerunt omnia scđm legem dñi.

reuersi sunt in galileam ciuitatem
 iam nāhareth. Hic iam ultima figu
 raliter iudeorum conuersatio de
 signatur. quando enoch & helia p
 dicantib. xpc ad eos reuertitur.
 Quasi enim peracto sacrificio abbie
 rusalem in ciuitatem suā xpc cum
 parentib. reuertitur. cum adimple
 ta plenitudine gentium. nouissi
 me cum p̄dicatorib. sc̄is. adeos col
 ligendos ex quib. carnem suscepit
 regreditur. Sequit̄. Puer autem
 crescebat & confortabatur plenus
 sapientia. & grā dī erat cum illo.
 Haec de illo scđm humanitatem
 dicta sunt non scđm diuinitatē
 Neq' enim in sua natura crescit in

qua plenus. sed in nřa. in qua pau
lominis ab angelis minoratus ē.
nec insua confortat̄. in qua om
num fortitudo. sed in nřa. in qua
p nobis infirmatus ē. nec insua ad
implet̄ sapientia. in qua plenitudo
sapientiae ē. sed in qua p nobis in
firmatus ē. nec insua grā indiger.
in qua grā omnib̄ tribuit. sed
in nřa. in qua ea quae cum patre
habet accepit. Quae scilicet omnia
melius adeius corpus quod ē aetēta.
quā ad ipsū caput referri pos
sunt. Usq. enim illud consumetur
qd ap̄ts dicit. Donec occurramus
omnes in unitate fidei. & agniti
onis filii dī. In uirū perfectum

in mensuram aetatis plenitudinis
 xp̄i dñi n̄ri. ut iam non simus par
 uuli. cottidie in uerbo. crescit infide
 puer ih̄c. Cottidie confortatur vir
 tutib. puer ih̄c. cottidie uerbo sapi
 entiae adimpletur puer ih̄c. cottidie
 gr̄a saluationis iustificatur puer ih̄c.
Haec detantis mysticis sacramentis
 succincte transcurrimus. quia & p
 lyxitatem aeiuuangelice lectionis ad
 tendimus. & ad haec agenda. moras
 breues habuimus. De caetero dilec
 tionem uīram admoneo karissimi
 fr̄s. si tamen animos uīros haec lo
 cutio fecit intentos. ut ad tendatis
 qua deuotione sollemnitate huius
 diei celebrare debeatis. **N**on sit uile

illud spectaculum in quo filius vir
ginis dī & homo complectitur. in quo
aetclae sacramenta declarant̄. Quod
ipse cordib. in primere uīris dignet̄
qui hodierna die sc̄m iustūq. syme
onem sp̄c sc̄i illustratione interius
pulsans adtemplum quo ipse apa
rentib. offerebat̄ docuit. Immo cer
te compulit ire. Qui cum dō patre
& eodem sp̄u sc̄o. aequali potestate. ae
quali uirtute. aequali maiestate. ae
quali aeternitate. uiuit & regnat in
sc̄la sc̄lorum A M E N.

VIRGINIS DE DÑO SALVATORE

AETERNO RIBIS CONDITOR. XPC PARVIT
 non minor. Originali tempore. Dignatus or
 bem condere. Hora sub hac nouissima Mun
 di petiuit infima. Pmissus ante plurimis
 & pheticis oraculis. Ut pudus ehechiel Co
 rona plebis israhel. Clausam notauit
 ianuam. Summo tonanti peruiam; Ergo
 manente uiscerum Pudore uirginalium.
Diuina proles terreae. Se miscuit substantia;
Cacante diuersorio. Locatur in praesepio. Ce
 leste praebens pabulum. Scō gregi fideliū;
Cultu coruscans angelus. Hunc pdidit pasto
 ribus. Dux stella celitus magis. Monstra
 uit ortum principis; Hinc seuientis irritum
Cuasit hostis impetum. Sedes canopi proximas.
Fuga salubri uisitans. Sed parvulis insomib.

Caedes parati comminus. Primo dicavit hostia
Arae dī gratissimā. Nec iussa legis abnuit.
Seruare. qui legem dedit. **D**ū rite circumcidit.
Oīq. templo sisit, **A**duota post sollemnia
Cum lux ^{rediret} reuocaret annua. Comes puer parentib.
Sacrae subit limen domus. **D**octissimis hic
patribus. **P**lus ipse doctus additus. Non
se docendo. Sed audiendo p̄retulit subdidit.
Lauandus auctor grāe. **A**nde sinu iorda
nicae. **O**mni carens contagio. Summis
susē & seruulo. Accitus & conuuiis. Non
nata uina nuptiis. **I**lla dedit potentia. **P**
quam creauit omnia. **Q**uantos iubendo
languidos. Efficerit sanissimos. Nec mens
potē euoluere. Nec vox ualet depmere.
Quantos ab ipso funere. Utiae referret prisane.
Praedatus horret tartarus. **D**itatus exultat pols.

Nam qd pedestre trahitē Pressi maris pro
 nunciem. Cum se tonanti sternet flūctus
 flatusq. caederet. **Q**uinis uirorum milib.
Ex quinq. uictū panib. Satis superq. pre
 buit. Augiendo quod supfuit; **E**xplebe
 scōrum tribus **C**oram locatis testib. **S**etrans
 figurans innouā **U**t sol refulsit gloriam;
Iucro uacantes impiο **E**liminans sacra domo
Caedensq. flagris asperis. **E**st ultus offensā
 patris; **E**st inde passa scandalū. **M**ens
 inuidorū principum. **M**orti studens hunc
 tradere **Q**ui uenerat uitam dare. **T**unc iu
 dicari p̄tulit. **Q**uem iudicem mundus trenit.
Caput subegit sentib. **U**ltumq; sputorum
 sordib;. **C**ommertiū mirabile Rerum qd
 auctor in cruce **U**lro uolens mortē pati.
Se carne p̄misit mori; **P**ost dormiens

somno suo. **T**errae queunt lectulo. **F**rustra
cubante milite. **A**d busta clausa lapide;
Nam fracti ditis ostia. **C**irtine stravit ppria.
Mortisq. rupit uincula. **D**icitq. regna pallida:
Sol ille splendidissimus. **I**mper resulgens
manib. Quem nulla nox intercipit. **N**ec den
sa nubes occultit. **L**axata mox captiuitas. **S**edes
reuisit caelicas. Quam prima labes intulit.
Dum pto plausus corruit; **A**t lux reduxit testa
Ortus sui primordia. **O**rbi reuexit maxima
Xp̄c resurgens gaudia. **T**estes suae uictoriae Do
nans eos existere. **Q**uos ante pugna terruit.
Post spe triumphus extulit; **H**is ergo conuescen
tib. **C**oniuua iocundissimus. **E**st plausus hu
manis cibis. **N**on ad saginam corporis. **G**re
gis petro sui fidem. **M**andauit inde ppetem.
Caeli qui datis clauib. **R**elictus ē heres pius;

Neet multa post dilatio. Hunc multit nubes polo.
Stipante se caelestiū **M**ulta ceterua ciuium: In
 patris illinc dextera Regnans sedet p̄seclā. Nunc
 trinitatē debiti. Oſ omne pangat gloriā. Laude
 patrem cum filio Et ſp̄u paraclyto **A M E N.**

YMMHUS DE BEATA MARIA VIRGINI

Airgo maria digna parens dī. Leuae nocentis
 germine flebili. Ceu flos rosarū ſentib. editus.
Scīs refuſit p̄dita moribz. Quae ſe tonantī. potis
 ſimā. **O**oto pudoris obtulit hōſtā. **S**cī mane
 rē ut caſa ſp̄ſ. **Q**uem mentis alme caſta iuuat
 domus; **H**inc certa conſtat ſignanitescere. **N**as
 centis ipſa lucis origine. **C**um flatus undiſē ſacer
 inditus. **U**t ſegregaret ſicca liquentibz. **S**ic il
 la p̄ſſus extitit. **O**mniū. **C**ontagione libera
 ſordiū. **D**ū ſpiritalis grā luminis. **P**lē creauit
 eius in intimis. **E**t kataclismi dū uiolentia.

erris in undans p̄der & omnia. Arthaen atan
tis ille capax sinus. Et octo uiuis auxilio da
tus. Presentis aequa lubrica sc̄li. Sup natando
remige nobili. Haec instar archē stella maris
pia. Mentes pudicas uexit ad aetherā. Tum pa
triarchae prepucii caro. Truncata quondā uibie
re saucio. Signauit ante uirgineū decus. Terre
na mactans membra reatib. Flagrare cernens &
moyses rubum Nullis adustū uirib. ignum. Par
tum notauit uirginis inclytum Nullo uirili germine
conditum. Summus sacerdos israhelitici Catus
aaron iussa sequens dī. In aede sacri fixit amig
dala. Quae mox recepit frondib. obsita. His ergo
miris maius & hoc fuit. Florens qđ ex se uirga
nuces tult. Prolem beatæ uirginis indicans.
Quae uicit omnes munere foeminas. Felix esaias
ille dī uidens Achab tyramni facti redarguens.

Emmanuelis p̄cinit nouā Ex matre casta p
genie datam. **Q**uis iheremiae dicta silentio.

In laudis huius pretereat loco. **Q**ui p̄ferebat dog
ma ppheticū **C**ircūdeditissē foemina quod uirū;

Quid danièle depuero pio. **I**nferre possū quo
referat modo. **D**emonte sectū n̄ graue saxulum.

Implesse terrae mole sua sinum. **H**aec umbra
legis gessit enigmata. **X**pī figurans mystici mu
nera. **S**ed ueritatis luce modo data **P**raesentat
ipsas res nouia grā. **N**ā missus astris gabriel ange
lus. **H**aec nota fecit uirginis auribus. **S**emper
manentis quod patris unicū **D**eber& orbi pme
re filium. **M**ens ergo dictis credula dans fidem. **f**la
tus superni rore p paginem **C**erto dierum tempo
re concipit. **Q**uam summa caeli regia non capit.
Effetti tandem uirgo puerperi **E**t caritatis fomi
te feruida. **N**on spreuit ire sedula pxi mā. Ut

uisitaret elisab& suā: **C**lausus iohannes ma
tris in intīmis **I**n suā et cūncis gaudia paruu
lis. **D**ū uoce nescit motib· ingerens. **A**tis futu
ri p̄tulerat uices; **M**ater p̄phetae talia munera
mirata· completuocib· aethera. **V**irgo beatam te fore
p̄dicans **I**n te p̄stantes munere feminas. **T**u cor
de tristī tunc aderis tuo **C**um fixus ess& in cruce
filio **P**se fouendum qui tibi filiū **C**arū reliquit
discipulum· suum. **T**e transeuntis non latuit uia
Cū nube uetus in aethera **E**ius fores cum
addita testibus **I**n montis alti uerice stantibus.
Dignatus idem rursus ab aethere **A**d te petendam haec
sola tangere. **P**er obsequentes te tulit angelos **N**i
fallor ipsa carne sup̄ polos. **H**oc euidentis indi
cui fide. **T**oto uolebat orbe patescere. **P**rebendo p̄
te plura petentibus **V**erae salutis dona fidelib⁹:
Nam forte quidā nunc sacerē locus **I**n iusber sagr

h̄ierusalē st̄is. Sub iure sc̄i nominis hunc tu
 s̄ eruat senatus turba monast̄ic̄. Hos grandis olim
 dum p̄meret fames. Auri n̄tentis tu dederas opes.
 An repertas nemine conscientia has quis sacrae detulerit
 loco; Exinde uictus sufficientia. Cum stipē fr̄s pas
 ceret annua ox grārum debitam munia. Cum lai
 de cepit soluere plebs pia; Iudeus unus arte uitario
 cum disciplinis pliberalib. Natum docendum xp̄ico
 lis suum Contradicidisset ingenii acrem. Hunc cum
 coenit currere contigit. Xpi sacerdos qua populo de
 dit Caelestis escae munera mystica. Accessit ipse
 suscipiens ea. Statim reuertens ad ppriam domum
 ex more patri p̄buit osculum. Causas retexens lae
 ticiae suae Dapesq; sumptis aecliae sacrae. Tunc dis
 hostis ille fidelium Flammis paravit tradere filiū
 sed titus ille mansit in ignib. Extra beatie virgi
 nis obstitus. Pittura notam quā sibi fecerat.

Sub aede sacra quam modo uiderat. **Q**ui mox re
natus fonte sacro dī. **E**st corde iunctus aetlæ matrī.
O uicedomne sc̄e theophile **D**ic qualeuatus tu quoq· sis
ope. **A**rſcum nefandi te ciperet uiri. **V**t ius subires
sponte diaboli; **Q**uem uisione corporea uidens. **S**a
bas minantis intutu tremens. **Q**ui more uisus ē
ibi principis **P**restare multis culmine subditis; **T**unc
ab negata catholica fide. **S**pes nequa posset iam uenire
fore **P**actū notabas triste cyrografo **P**romisit ante
quod tua sponsio. **R**espexit autem te pietas dī. **C**om
missa fleres ut sceleris tui. **A**lt cautionis suscipere stuae
Garram nefindam uirginea prece. **H**oris maria mis
sa canopicis **E**t denigrata sorde libidinis. **P**ost iuti
uotis aequiuocae suae. **E**st castitati dedita maxime,

YMNUS DE SCΛ CRNCE

Crux tua xp̄e salus hominum **A**bstulit omne ne
fas ueterum **Q**uos dolus hosticus illictos **I**mplicuit

uiolare cybos. **C**riminis huius ob exitum **T**upis
 es datus in pretium. **S**ureculus ut nocuus ueniae
 cederet arboris innocuae. **H**oc uenerabile robur hu-
 mi. Post obitum latuit dñi. Tempora regis ad usq.
 p*ii* Ex helena genitricē sati. **Q**uo latio. caput impe-
 rii. Absq*ue* metu moderante sui. **C**um ualida furor
 hunc acie. **C**eperat hosticus irruere. Illic & anxius ipse
 sui. Redditus ē super hoc animi. **N**esibi copia suppe-
 teret. **Q**ua fera pectora comprimeret. **A**st ubi fessa
 quiete fouens. **C**orpora strauerat umbra silens. **T**um
 sopor astripiens animū. **P**rincipis obtinuit tumidum.
Ecce figura crucis medio. **I**nmiti rutilans polo. **C**laraq*ue*
 uox super intonunt. **V**ince p*ro* hoc pie cesar ait. Deniq*ue*
 spe redeunte sibi. **M**ox ope non dubie fidei. **C**edit
 signa crucis populo. **S**ignifer extulit ipse suo. **C**erne-
 re prorsus erat miserof. **S**ic dare terga fuga trepidos.
Qualiter arbore decidua. **V**entus agit folia.

carida-

inc animatus amore dī. Rex sua colla iugo fidei
ubdidit. & renouante sacro Necclam subiit lana-
cro; At simili pietate uigens Ipsius helena dia pa-
rens Sedula de cruce continuum. Querere cepe-
rat indicium; Plurima gentis & hebreice lusserat
agnima colligere. Quo sibi sponte palam ficeret. Tex-
ta negotia que cuperet; Corda sed impia cassa fidei.
Fixit aculeus inuidie Supplicis mage uelle mori.
M unera quam reserare dī; Quos simul igne crema-
re iubens. Absq. mora basilissa potens Compulit
hos fore ueridicos. Quos sua fraus tulit ante reos;
N omine namq. iudam socium. Tradere dis posuere
suum. Regius hocq. dato placidam His uigor exhibuit
dominam; Solius inde iudee licet Aprius utitur
aeloquio Quo sibi ciluariae loculum Detegeret cruce
magnificum; Nec minus his quoq. iudaico. Obslit
ille furens animo Cui sibi non ei nota forent Scluque

modo cuncta tenent. **S**ensit ut haec sapiens domina
Hunc humili possum fouea **F**ecit ibi mala digna pati;
Orbita septima solis ubi. **S**e radius reservavit ei. **L**ucas
 amore cybiq. fraglans **M**isit ad alti preces queculas:
Iam satis ecce lui scelerum. **Q**ueso dari ueniae spati
 um. **Q**uae peccatis manifesta dabo **H**ac nec me re
 leuate modo; **P**ostea dicti manus iuuenum. **S**umb.
 exhibitis miserum. **F**ecib. eripiendo liti **E**xposuit
 super opalaci. **P**reuius ille gradu celeri **V**enit ad usq.
 locum tumuli **M**unera qui ueneranda crucis **C**lau
 sa suis habuit latebris. **I**nde uiriliter infodere
Cepit in imma patente scrober. **I**retulit & sua uota polo
Dante fidem sibi met dño; **C**mitunt crucis ecce
 decus **C**andidula nuc lucidius. **H**inc odore exit a
 romaticus. **N**ectare mellifluo satius; **F**orte crucis
 imbi gemine **C**um simul haec fuerant aliae **Cū**
 dño quib. ante rei. **P**ro meritis fuerant positi;

D equib. exmit ambiguum Quae foret illa ferens dñm.
C um perimens moriendo necem. Restituit superis hoē:
Menib. urbis at interea. Pdit exanimis uidua Non mi
nimo populo comite. Commisante situm misere:
S ubstitut utraq. turba loco Corpore cum crucib. posiu
v t sacra crux tetigit gelidam. S p̄simus alebat eam.
D emonis at sup hoc rabies Aera uoce graui feriens.
Q uestus erat sacra dona dī. E sse reperti piis decori
A rguit hunc ad hi domi I am solidus pietate
iudas Tartareumq. subire chaos lussit ut ausuige
ret superos Qaudia plena dehinc populis Addi
dit ipse fide stabilis. Saluifico simul aere dato
Quo fuerat sacra fixa caro. Hoc p̄cium modo diuinas
O mnigenas hominum superans F fidacorda furore
necat. Astraq. xp̄icolis reserat.

D E NON EM ORDINIB. ANGELORū
F actor orbis angelorum p̄ nouenos ordines

C iuitatem sempiternam sic locauit primitus **ut p**
 eum pax in illa semp esset maxima. Sed superbus
 intumescentis intonantem lucifer. **M**ulta secum trax
 inde transfigurum milia. Proq. celo se gehennae
 principari maluit; **A**nde rerum summus ille p
 uidebat artifex. In uacantes areę sedes suscitare in
 colam. **Q**ui subiret p ditorum dignitatem
 lamq. limo pto plustus conditoris permanum
Membra sumens traxit alto se fouentem spm. Sed
 nec ipse permanebat in recepto munere; **I**lla ue
 ro fixa celo. quae steterunt agmina. **O**rдинатim
 sortiuntur dignitatum nomina. **U**t qui b. q. dat
 ualere rectior ipse omnium **N**amq. soli hi uocant
 angelorum nomine. **Q**ui ministrant in iuuandis
 orbis huius aduenis. **S**ed suis post axe celi depu
 tandis ciuib. **Q**uiq. tractant sola causae principa
 lis nuncia p priaq. nominandi sorte pollent insup

Ex honoris qualitate iure sunt archangeli. **O**rdo pē
qui gerendis per bonos miraculis. **S**iue uiuos siue
carnis liberatos carcere. **I**lle nomen dignitatis su
mit exiuntur; **C**ura quorum ad fugandas prestat
iras demonum. **Q**uando capti inseruntur mentib
mortaliū. **H**os potestates uocari dogma sacrum
predicat. **A**ltiores his locū insuperne patriae
Absq. fine pace tuto luce claro culmine. **P**rincipi
tus hi merentur consequi uocabulum; **C**onstat
autem dominantes esse dictos nomine. **C**minen
tes his prioratu recepti muneris. **Q**ui uidentur
ceterorum grām transcendere. **E**rgo sedes siue
tronos his notamen indidit. **M**os uetus tuis. cun
cta per quos rex polorū iudicat. **E**x sacris auco
ritate roborata uatib;. **E**x cherubim plenitudo
dicti sunt scientiae. **Q**uod scientem cuncta nosim
sicut in se ē dñō. **D**e q. summis tamisq. nil sit his

incognitum. Restat ergo nunc referre de seraphin
 ordine. Qui calores sunt amoris estuantes in dñō
 & uicq. soli semper herent caritate p̄ximi. His quib⁹.
 dum suatum constet ē singula. At habentur cunc
 ta cunctis karitate mutua. Possid& dum quod
 alter hoc in altero. Nos & ipsi massa
 terrae. sorte sc̄i talium. Aduante rege summo tot
 locandi credimus. Quot malignus decidentes aula
 caeli depulit. Vnde fasē nos superne more uitae
 interim. Hic musum fesse n̄sum angelorum munus.
 Ipsa quantum corporalis exulantum uiscapit. Hoc ua
 lere ē fauori cuiquam n̄m dux datus Atq. custos
 mundialis in colatus tempore. Illius p̄ ut ducatū
 transferamus addm̄. Angelos qui pascit ipsa uisi
 one iam sui. Et fide nos p̄uiam nunc ambulantes
 sicalit. Ut supernis post coequet inter astra
 ciuib⁹.

PREFATIO DE S. MARCO AENYANGELI

Exit ut inmundum fons orti deliciarum
V nicus ipse setans se se per quatuor undas
V nde per occultos terrae sua uena meatus
Cuiq. patet fonti. riuo stagnoq. paludi
Sic totidem p. ceres fons uitae xp̄c adimplens
F lumina doctrinae pereos diffudit in orbe
Quorū qui uitae dū uixit claruit arce
E t de morte modo uirtutum p̄ minet alto
Martus quo libicis sub presule uiuitur horis
Vrbis alexandri uoluit sub sede locari.
Fert animam celis tibi presidet augia membris
Augia natorum mater foecunda piorum
Haec cui non frustra data sunt p pignore sacra
Non minus ipsa sacroscum gignat sedulo natos
Sorte pares ipsi s quos des super astra patronis,
Quod commune bonū dum possit corda piorū.

Consolidare fide contra mouet emula lite
 I nuidisse suum quibus ē non querere uerum
 Quorum soluendis ratio uenit obvia nūgis

BIECTIO EORŪ ANI NEGANT CORPSCI MARCIAN.

Sede negant humili tam clarum pignus haberi
 Aut iubar opposito tile tegi modio
 Ut cuius flammae calor & nitore exstet ubiq.
 Espritis exigua nūc foueat latebram
 Nec prius optatam sedem sic esse rejectum
 Ut noua tam subito sit potior statio
 Lebis & antiquae necdū sic uota perisse
 Seruet ut excubias gens inimica suas,
Responsio contri eosdem.

Quisquis consiliu soluis detreta superni
 Infirmare dī meritum conatus amici
 Exice que contra ratio dat plogomena
 Audet amor terrae de quo tu plaudis honore

T H A B E R I

Vt tumidus animo p̄fatu ponat anato.
At scola iuritum meliorem nacta magistrū
I maleducat susum deponens ardua iussum.
Ex quo precipue resē ei digna stupore
Qd p̄ terrigenis descendens xp̄s ab astris
Cui thronus ē cēlum. cui tellus sub pede scīnum
Tempore nascendi uoluit presepe reponi
I nuolui pannis tulit unicus ipse iwanus.
Cuius sonus non toto se capi orbe gābæ
S eterris inopes ē passus habere parentes,
Qd si sic terras adiut diuina potestas
Quoq. loco terrae potuit se condere iure
E sse suum massa terre sortitus ab ipsa,
Et quoq. iudicio simul hoc seruare supno
Qua vice causarū discriminē quo meritorū.
I am ferat ecce suam statio prior illa repulsam
S eruet & acceptū sedes modo letta patronum.

H if modo se uincit is contentio stringat manus
 Ne uerum contra mutare qd audeat ultra
 At deuota fides patrono martyre gaudens
 C erti probatarum capiat solatia rerum.

YANNUS DE FODIIS SIC MARCI.

Mater illa pte quondam foeta felix sue uia
 Quarantum pcreauit insalutem ciuium
 Quo peraeuum effloreret ipso patre patriae,
 Presul ipse dum ueronę ciuitati prefuit
 Sic gerendo seruiebat seculari debito
 Ut supernis interesset mente semper gaudis,
 Ipse flamma caritatis fouit omnes proximos
 Plus sed um corde fido styrpe cui ueneto
 Singulari pacis besit in remissis uinculo,
 Namq secum conferentes uerba mutua
 Prouocabant alterutru uoce teste pdere
 Quale summū munus alter cōmodaret alter,

Hac recepta postulandi optione pontifex
Completatus est sacrorum gratia dona pignorum
A estimata congruentis quantitate precium
Ad quem fidus ille paccioni socius
Cuncta spondens se patrare apta uotis illius
In recursu annualis denotatio temporis
Sic uterque hinc remotus se recepit insua
Preparans se ad statuti sanctionem muneric
Neque illis in promptu redderet irritum
Ecce tandem astra uincens lux serena splendunt
Cum fidelis sponsor ille dulce munus attulit
Maius illo quod per ignem transit auro optimo
Corpus inquit ecce marci hoc uere theologi
Arte multa & labore comparatum accipe
Sed repressa notione tam uerendi nominis
Suscipiat artem nequa luderetur pontifex
Non recepit illud ante quam probata re fides

VISIONE TESSE CURAS MENTIS OMNES TERGERET,
 Nam recoctum igne ferrum lymphanecū feruida
 Iuris & fides iurandi p̄buerunt maximam
 Neq̄d esse hinc negandū ueritatis regulam
 Corde letus tunc sacerdos p̄cepto munere
 Prouidebat mansioñ tam iocundo hospita
 Filiorum te parentē optimorum augia,
 Quae supernae ciuitatis patriaeq̄ cēlicum
 Suauitate cantilenae & decore luminis
 Continenat atq̄ laude uitiae p̄stas emula
 Ut p̄beris ēē digna hunc fouere corpore
 Quem p̄olorum coetus omnis uenerat̄ spū
 Angelorum sorte dignū preditiūq̄ nomine,
 Ergo plures id negantes ipse p̄sens terruit
 Nunc aperta uisione nunc minaci uerbere
 Donec omnis ambigendi solueretur nebula,
 Sanitas & medelae dulce munus insuper.

Q uā frequenter quāq' mire exhiberet plurib;
E cce testis semp exstat ipsa rērū ueritas,
H unc parenti uotissimo patris atq; filio
P neumatiq; soluat om̄is ore corde plebs pia
T rinitati dans honore sép̄itne gliae **A M E N**

In illo tempore. At traxit ihes in quoddam
castellum et mulier quædam martha nominecepit
illū in domū suā. Et R. 84

In scriptura sc̄ā res una y eisdem locutionis inveniuntur
dīns significare. siē leo. hed. ignis. aqua. uelut etiam
sol. uia multa. Et hed' emissarii q̄ peccata nostra portauit.
Et hed' assūstiri qui dampnac̄t. Et ignis quem misit dñs
in terram. quem uult ut ardeat. Et ignis qui sup in pros
cadit ut iudeat solem. Et aqua cui flamina fluit
de uenit cōdēntis. Et aq̄ cū tempesta nos de mergat.
Et sol iudicere. q̄ nō illuminare sole. Et sol q̄ nos nō
uerat p̄di em. Licet q̄ castellū alias malū significet ut
illud de q̄ dī. hec in castellū qd̄ ē extra uos ē. n̄ plane m̄
infestat. qd̄ significat. tam h̄ castellū i qd̄ in tūt ihes
singulare. Intemperatā virgine eidem ihes genitēe m̄sa
na septuarum regula p̄ similitudinē accipim̄. Castello
enum dī ētra y murū i circuito ei. Quæ duose se i uicē
defendunt. ita ut hostē p̄ murū ab aree y ab muro p̄
arcem arceantur. Hū modi castello n̄ i agrue v̄go
viaria assimilat̄. Quā uigintiā m̄tis y copori ita q̄ si
mūr undiq; fallant. ut nullū nūq̄ libidim esse ad
eam ascens̄. nec sens̄ ei aliq̄ corrumperetur. illecebra.
Et q̄a uigintatē cū libido n̄ possit sole i pugnare sup
bia. ē etiam i eade uigine tarris humilitatis. que amu
to repellit uigintatis om̄em superbiā. Et q̄ cū humilita

tē n̄ possit supbia. solē in pugnare libido. mīrū uq̄m
rat̄. aturre humilitati om̄ne repellit libidinē. Itaq;
hec duo indelicit mīrū uq̄m t̄t̄. y turri humiliat̄
ab alterutro manuit̄. ita nūq̄m i humili uq̄me si
erit nec supbia uq̄mitas. nec i q̄nata: humilitas. s.
semp in eade p manserit. y humili uq̄mita. uq̄mi
tatis humilitas. Quā uis aut̄ qd̄ dī ita uerū sit ut
nichil uerius fides xp̄iana cdere possit. ponam vñ
aliq̄ de euanglio ei uq̄mitati y humiliati testimonia.
Quippe cū ab anglo filī ei p miteret̄ respondit.
Quom̄ sic istud. quō mirū n̄ cognosco. Si cunlibet
uq̄m desponsate i aō suo disponenti combere
diceretur. filiū habebi. n̄ muraret̄. neq; intro
garat̄. qm̄ istud ut pote que se despon sat̄. y
i p̄vimo nuptiā scire. y autro q̄ndā ri usu
nature sperare. Hec aut̄ n̄ in merito - murata
ē. y qm̄ fieret̄. qd̄ p̄mittebat̄. scisettatur. quō qm̄
uis desponsatam. tam̄ se nūquā nuptiā neq; mirū
cognitā certissime sciebat. Hoc de uq̄mitate.
De humiliatate dicendū ē. qd̄ cū ab anglo saluta
retur. mat̄ dī eligeretur. qm̄ fieret̄. salua uiq̄
nitate. cui tantū timebat doceretur. benedicta
sup om̄is mulieres p̄dicaretur respondit. Ecce an
cilla dñi. y in alio loco. Quid respexit humiliatem
ancille sue. Os sublimis uigo mat̄ dī. Om̄at̄ humilis

ancilla dī. Quid sublimi ēē posſit. Quid humili ac ſe ſe
re polle. Sunt q̄ castellū hoc magdābo ēē arbitrantur
aq̄ maria. magdaleñā eognominatur. Id ſi uerui
p̄diete in f̄ p̄tationi famuatur. Magdalv enī tr̄s dicit
y humilitati o paratur. Hic n̄ n̄ nominatur. ſ; tamī qđda
dī. qđ in diſum p̄tire n̄ debemus. Quod dām idē ſingu
rare castellū. fuit ūgo oaria. Quā enī y multe alie mu
rū ūginitatis habeant. y turrim humilitati. idē y ūrgi
nes ſint y humiles tamī ſalua ūginitate matres ēē n̄ pos
ſint. neq; filio generare qđ iſta ſolafeſit. yido castellō
h qđ dām idē ſingulare merito dī. Quia iſta ſingularit
y māt̄ fuit y ūgo. qđ nulla ēē potuit l̄ poterit. Verum
ē cedamus aliquā y māt̄ ēē y ūgine quā uis in poſſibile
ſit. etiā ſic oaria ūgo erit ſingularis. qđ amē ſilium
genuit. qđ ſic ē umensimēo patri. ita ūmē ūmē māt̄.
y idoſi ūgo pariat. nullat exinde l̄ aliū talem generabit.
l̄it ūgo. castellū qđda. in qđin ſuit ihc. Porta n̄ p̄ quam
iſuit ē fides. qđ emī credidit. Pfecta ſ adnō que ab anglo
dicta ſ. ſic ait. ad eā elisab̄; Nec qđ ihc in ſuit castellum hoc
uidāt̄ ſim. ihc enim ſaluat. n̄ uolat. ē ſracta ſolidat. n̄ ſolida
ē ſringit. Sedm nom̄ ei. utay op̄ ei. Et mulier qđam martha
noīe excepit illū i domū ſuā. Et huic erat ſoror noīe oaria.
Bue iſte. ſorores ſiē patres n̄ ſiē pleniffime nob̄ ex poſie
runt duas in ſeā ecclia uitias deſignant. martha ſeihc̄ ac
huam. maria ē templatuā. Ita laborat ad exhibenda in
digenti om̄ia humilitatis officia. illa uacat. y uidet qm̄ dī ē.
Illa circa exteriora oeemptatur. illa mitiora ē templatur.

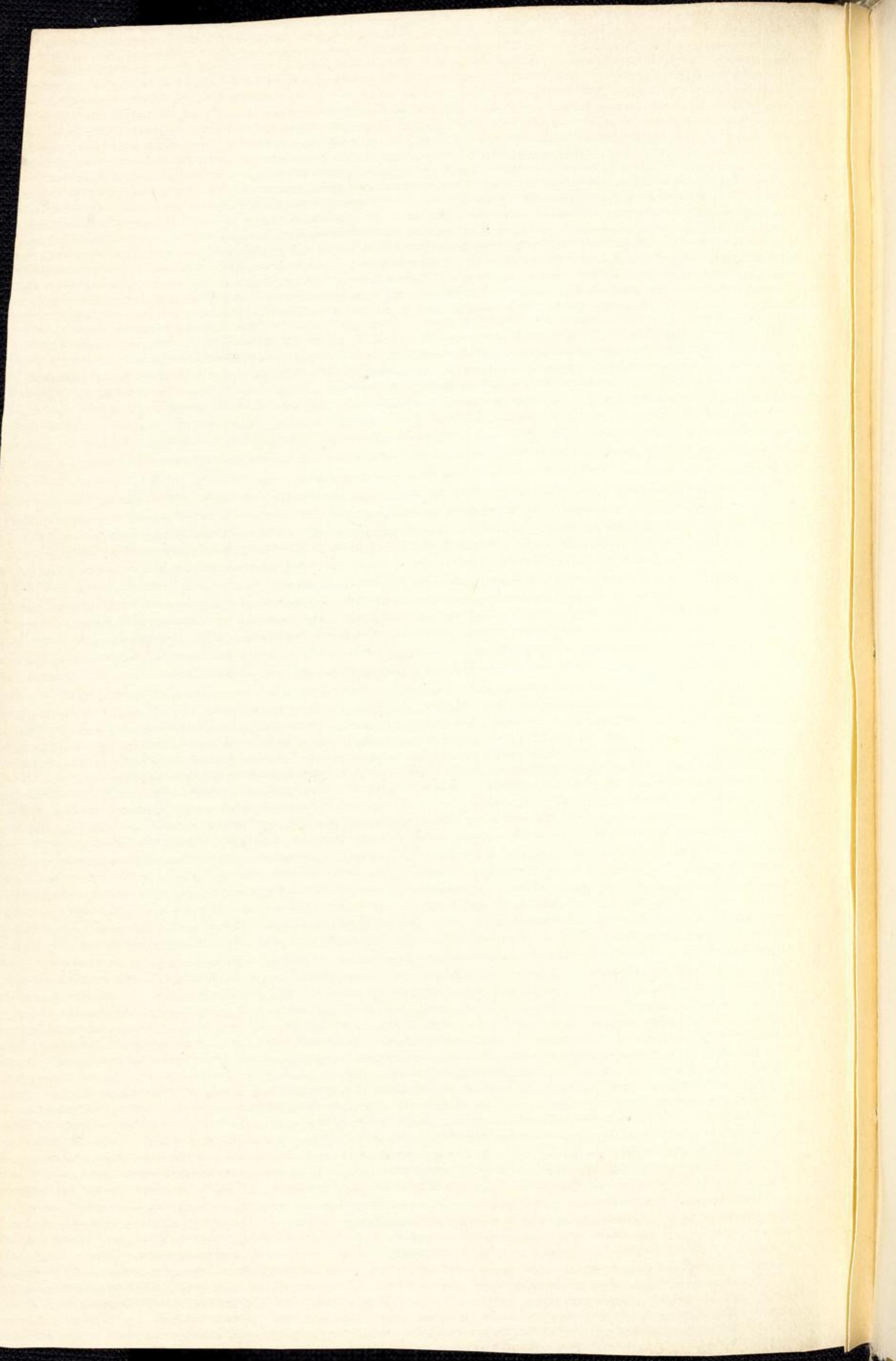
enī pīat ē si singulārī ita yūlīcūtū effectus. quā
lorores typū tenent. i ex e i exētūt singularis. Nūquā
in alio psona immo in omni. **M**artha opata ē. Hūqm
hassie maria ē temptationi uacant. Hūquā illat hec
alias qd̄ sūū ē sic exhibuit. cū martha uel maria dico
earum significatiū in telligo. S; iam uideam ac
hū marthe. de inde conciam̄ o templationē humarie
Et ut planūs id faciam̄. qd̄ alii p martha opant̄. y qd̄ uita
opata offeramus. dñi hospitē quē libæ in domo sua hos
punt. ultā n̄ quelibæ. s; ppum dñi filiū. qn̄ habet̄ n̄ caput
fūū re chincæ. n̄ in domo s; m̄terō suscepit. dñi nudum
quēlibæ neste mirabili atq; corruptibili unde libæ
ē posita opunt. ista ubā dñ i eadem uigine carnē in
unitate psonē assumpit. q̄ sine fine i ē mirabilis atq;
i corruptibilis pmanebit. dñi quē libæ esurientē y sici
entem. cibol̄ potu exteriori reficiunt. ista dñi ho
minē humanitatis i digentē n̄ solū exteriori bus
cibis ul̄ potib̄ pauit. uerū etiā suo lacte aliuit. Et ut br
uit illa sex opa mie p curramus. que cū um exmūni
sint sunt. ds sibi facta ēfitetur. Ita n̄ quē libæ ex
num. s; simmū dñ filiū hospitē suscepit. nudū carne t̄
etiā pannus opunt. esurientē pauit. sicientē lacte potu
infirmū p infantiā y iacentē n̄ solū uisitantr. s; enam
balniando. fouendo. lniendo. geltando. freqn̄. taut. ut
merito dicat̄ de ea. Marthasata gebat circa frequens
ministerū. Conphenso y crucifixo. q̄ si i carcere positio
affuit. siē scriptū. Stabat aut̄ uixta cruce ihu mat̄
ei. In h̄c turbabatur. y sollicita erat cū fugeret̄ in

ele facie herodis. qui suū tale filium
est. ut nō suspecte etatis puer
tai. urbabat. indevī insidiantes. ym
erū. mōlientes in cognoscere. Ad ultimū tur
pata. ē ualde. y uiria symetris uocē suā ipsi animam
pertransiuit gladius. cū uidil. & suā talem filiū cōphendi.
ngari. flagellari. cōspicere. derideri. colaphizari. mori. se
peliri. Unde bene ei. & gruit qđ dī. Martha marthasol
licita es. y t̄baris erga plurima. Nemo dubitat qđ beatā
maria filiū suū uelle libari de om̄i t̄bulatione. y se ip
sam in t̄batione ad innari. admittitare. quā eide filio in
esse sciebat. P̄ theoricā que ē pars marie. hoc ē qđ mar
tha ē queritur qđ eā soror reliquerit sola ministrare. y
ei auxiliū in ministerio flagitiat. Hoc de parte marie
marthe. Porro de parte marie que optimā p̄dicatur
q̄nta. y qualis i beata maria fuerit quis digne loquatur.
Si talis ē ut dixim. immo q̄a melior ē. quā dixim in beata
maria pars marthe. q̄ tam adū n̄ laudatur. si tam n̄ ui
tupatur. q̄lis ē pars quā optimā maria elegit. q̄ sic laudat
ut ab ea auferri n̄ dicatur. O qm magna multitudo dul
cedinis dī fuit. in beata uirgine quo sp̄ē sēs in eam supne
nit. y uirū altissimi ob umbrabit er. y de odiens p̄n scō
ēcepit. Quid de eo n̄ sapiebat. in q̄ sapientia dī latebat. —
y in cui uero corp̄ sibi aptabatur. X p̄c ē uirū ut ait apls.
q̄a sit in eo om̄s thesauri sapientie. y scientie ab seconde
xpi aut in maria. Ergo dī uirū y sapientia. y om̄s thesau
ri sapientie y scientie in maria. Hec n̄ tantū ad pedes

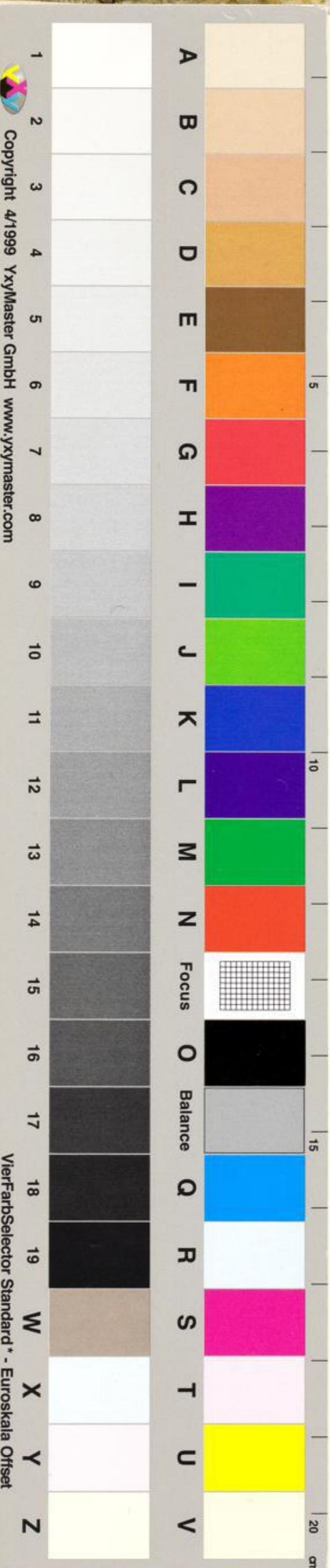
86

edens audiēbat ubi di ex e ems. Hec
uba angloꝝ y paster. n̄ m̄
n̄ i corde suo. niem. hiqui er
mārī dñs i ebriebat ab ubrate domi
nptatis ei porabat. Nec mirū quō ap̄ tam. uero in ea
at fons n̄t̄. de q̄ inan̄ebat tanta pfectio ut s̄q̄ n̄t̄.
Circa plurima ū martha occupabatur. circa unū enim
oaria delectabat. q̄ unū i necessariū. plurima auferent
anū manꝝ. Singulare q̄ partē martha p̄ egit. singularē
optimā oaria elegit. S; pars marthe ei auferetur. lam enī
erit sollicita. ut multoꝝ ei sic puerō cū om̄is ordines anglō
ministrant ut dño. lam n̄ turbatur fugens in egyptum cum
eo a facie herodis. q̄a ipse ascendit i cētū. herodes descendit
infernū a facie ei. lā n̄ t̄babit erga plurima. q̄ fecer̄ suo filio
iudei. q̄a oia subiecta s̄ er lā fili oarie auideis familiab; nō
flagellabit. nec occidit. q̄a resurgens lā n̄ morit. mor̄ illi ult̄
n̄ dimabitur. Par aut̄ marthe ei auferetur. s; bono suo. pars
oarie ei pfectietur. q̄ n̄ auferetur ab ea. Exaltata ē enim
sup choros anglō re pletū ē i bonis desideriū suū. videt. enī
dñi a facie ad faciem. sicuti ē. gaudꝝ cū filio in et̄num.
Hec ē pars optima que n̄ auferetur ab ea cū y nos parti
eip̄ simus y meritis y p̄cib̄ eius. p̄ ih̄. x. f. e. q. v. y. r.

Einband angepasst 1937.
s. Anpassungsliste 1936 ff.
S. 8

Copyright 4/1999 YxyMaster GmbH www.yxymaster.com

VierFarbSelector Standard * - Euroskala Offset